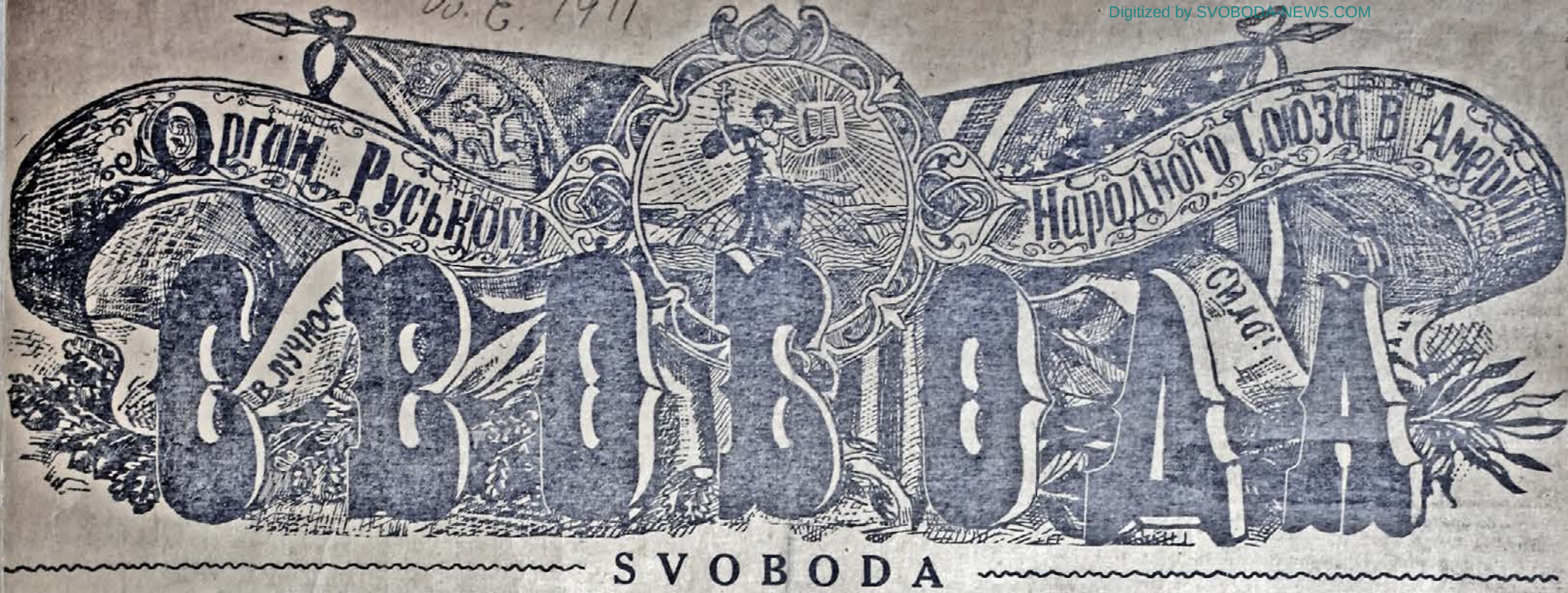

РІК XIX. ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. Дж. ЧЕТВЕР, 8 ЧЕРВНЯ 1911. ЧИСЛО 23.

VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JUNE 8, 1911. No. 23.

В А Ж Н Е ДЛЯ МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ Р. Н. С.

Отсим повідомляємо усіх пп. місцевих Урядників і організаторів Р. Н. Союзу, що на підставі параграфу 276 старого, а 273 нового статута, посмертна заплата може бути записана лише на жінку, дітей або яких інших кривних. Запис посмертного на особи чужі, на церкви, або на всякі інші інституції, як також записуване посмертного в сей спосіб: „після тестаменту“ — не є важний, бо се спротивляє ся законам Сполучених Держав. Для того просимо застосувати ся до сего правила при виповнюванню декларацій і змінюванню спадкоємців.

Просимо також на місячних справозданнях завжди подавати причину суспендованя або вимазуваня членів.

Зід Головного Уряду Р. Н. Союзу.

ЗІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Розхід за місяць май с. р. єсть:

За померших членів або їх жени і за випадки каліцтва.

Види.	
46. Климущ Максим	\$1000.00
10. Грибнік Василь	1000.00
70. Воронка Лев	1000.00
262. Загочевська Олена	500.00
23. Вартник Федор	1000.00
121. Горват Йосиф	1000.00
52. Долинка Юрій	1000.00
132. Іванович Михайло	1000.00
165. Скробут Антін	400.00
134. Пригода Іван	1000.00
39. Велич Іван	1000.00
1. Кулянда Микита	1000.00
8. Сивак Петро	1000.00
65. Гриценко Василь	900.00
95. Прислонський Яким	600.00
278. Мільчаковська Н., ж. Петра	400.00
46. Борецька Анна, ж. Мих.	400.00
65. Пец Параска, ж. Мих.	400.00
1. Челак Марія, ж. Івана	400.00
33. Лучканич Мар., ж. Івана	400.00
2. Заверач Гаврило	100.00
12. Михалиско Петрина	100.00
217. Андрусів Василь	100.00

Разом виплачено за помер	\$15,700.00
Платня Гол. уряд. за май	270.00
Адмінстр. Союзу за май	174.52
За книги для Братств	198.00

Весь розхід виносить \$16,342.52

Розмет платить 11,622 членів на ціле посмертне (кожний по 1.22 цнт.) і 1633 членів на пів посмертного (кожний по 66 центів).

Крім того кожний член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі, на Еміграційний Фонд по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.50 дол., а на половину посмертного 84 центів.

Дм. Капітула, гол. предсід.
А. Шаршонь, гол. касієр.
С. Ядловський, гол. секр.

НОВИНКИ.

¶ В 20. ч. пітсбурського „Rusin-a“ читаємо на 2-гій сторони ось яку „іскру“: „Svoboda“, organ staroho rus'koho narodnoho Sojuza popuska-jet iz vysokich tonov. Sjak i tak otzyvalasja na „narodovstvo“ svjasčenstva, tich „hadov“... No svjasčenstvo dokazalo i dokazet, čto lem tak jest i budet opravdivym narodovcem, jesli jest dobrym svjasčenstvom. I „Svoboda“ prihadala sebi, i dolžna prihadati, že nec Hercules contra plures, tim meňše...“

Щось той „Rusin“ торочить, щось ніби не доказує, викривлює свої задушевні бажання та мрії, а на ділі аж давить ся з превеликої радості, що ось то, мовляв, нема понад нас і наші діти, бо... nec Hercules contra plures!... Під словом „Hercules“ треба тут розуміти нашу „Свободу“ і її читачів, а під словом „plures“ — частину руського духовенства в Америці.

І що то за чванькуватість у тих славних редакторів від словацького „Rusin-a“... Читаючи сю „іскру“, годі обігнати ся від відомої нашої приказки: І ти, Трицю, пан?... А що ви за одні, панове превелебні, тай яке вам діло до нашої часониси? Глузуєте собі із „Свободи“, що вона „popuska-jet“. Пождіть но ви, превелебні панове! Нехай тільки наш нарід визнає ся в теперішній ситуації, тоді ви не так ще будете „попускати“!... В своїм засліпленню і гордості ви уважаєте себе такою силою (plures), що навіть сам Геркулес (тут руський нарід) не в силі вас поконати! Чи справді ви такі непобідимі? І чим же ви сильні? Чи може працею та піклованем над недолею повіреної вам пастви? Ой, знаємо ми вас, аж надто добре знаємо!... Прийде час, що вам приглянеть ся зблизька уся американська Русь, а тоді ви пізнаєте, що наш нарід, то таки Геркулес, сильний Геркулес, котрий потрясе вашими „престолами“ аж до самого зорішя, себ то цілком по радикальному!... Із „Свободою“ ви собі не заходите, не пхайте свого носа до чужої табакерки, людей не зачіпайте і не провокуйте та не ви-кликайте вовка з ліса... „Свобода“ лиш припинила на якийсь час свої „Думки на часі“, але вони ще не вичерпані, їм ще далеко до кінця!... „Свобода“ подала вам руку до згоди, а ви сю руку відтручуєте і ще чваняте ся нібито якоюсь побідою. От дайте собі спокій, панове превелебні, і не змушуйте нас хапатись за остре перо... Ви лучше пильуйте своїх власних сідалищ, котрі під вами дуже вже скриплять, ведіть дальше бор-

бу із своїм побратимом „Р. А. Вістником“, тримайтеся свого „Собранія“, а нас лишіть на поталу руському „Геркулесови“... Головна річ: не глузуйте зі „Свободи“ тоді, коли вона замовкла, бажаючи згоди. Памятайте, що від вас тільки залежить, чи „Свобода“ має мовчати далі, чи може прийдесть ся їй ставати опять до борби з вашими „plures“... Чи свербить вас шкіра?..

¶ З польського тижневника „Przysiaciel górnik“, що виходить в Шамокін, Па. довідуємо ся, що п. Іван Копистянський, один з найбільше званих тамошних молодців, син загально знаного руського бізнесіста, Юліяна Копистянського, зложив минавнього понеділка адвокатську присягу в Sunbury і зістав прийнятий до адвокатської палати нортумберляндського округу.

П. Іван Копистянський, се перший руський адвокат, уроджений і вихований в Америці. Низші школи і школу середню скінчив в родині в місті, в Шамокін. Відтак записав ся до нормальної школи (Normal School) в Kutztown, а правничі студії покінчив з відзначенем в науковім закладі Dickinson Law в Carlisle. По скінченню шкіл дістав посаду в бюрі мирового судії, п. Кжикви в Шамокін і тут перебув півтора року, приготавляючи ся до адвокатського іспиту. Молодий наш адвокат задумує заложити своє правниче бюро наразі таки в бюрі п. Кжикви, а пізнійше — як можна надіяти ся — заложить свою власну адвокатську канцелярію. Клієнтів п. Копистянському певно не забракне, бо він є одним славянським адвокатом на цілу широку околицю. Желасемо п. Копистянському як найліпших успіхів на його новій дорозі!

¶ Минувшого тижня на звіснім прогульковім острові Ньюйорчан „Куні Айленд“, згорів „Дрімленд“, а 6-го с. м. опять вибухнув огонь в „Люна Парку“. Однак огнева сторожа, яка явила ся сейчас на місці, погасила огонь, так, що виражена ним шкода виносить всего лиш 300 дол. В наслідок слоти було дуже мало гостей, тому і переполюх не був надто великий.

¶ Дня 5-го с. м. в Албани, столиці стейту Нью Йорк, одноголосно перейшов „біл“, уложений організаціями робітничими, а зміряючий до охорони робітничього життя в днерепопвнених фабриках. Нюдєн голос не підніс ся проти сего законопроекту.

¶ Колись то рекордер Тара з Бейон, Н. Дж. засудив паню Г. Савндєрс на 30 днів арешту за се, що вона дозволила собі на приязність, закурити на вулиці папіроску.

¶ Повстанє в Альбанії проти турецького уряду зачинає стягати грізні хмари на політичнім овиді Європи. Альбанці підбурені острою дипломатичною нотою Росії, та змобілізованем її воєнної фльоти на Чорнім мори продовжують повстанє з цілою силою. Рівнож усе населенє малєсенської Чорногори стануло під оружем, щоб рушити в поміч Альбанцям, на случай, як би вони улягли турецькій перевазі. Положенє погіршило ся о стільки, що Мерідити, наймогутнійше альбанське плємя повстало проти Туреччини, а і на грецькій границі вибухнули поважні непорозуміння. Мерідити вислали 10,000 людей в поле і оголосили свою непідлеглість. Наколи прийшлоб до війни поміж Туреччиною і Чорногорою, а Росія пішла сему послідному королівству в поміч, то безперечно в се мусілиб змішати ся Австрія, Німеччина і Італія. Як критичною є ситуація, слідно з того, що Англія з найбільшим поспіхом вислала кілька воєнних кораблів на турецькі води і змобілізувала усю свою середземну фльоту. Наспівші тут під датою 6-го червня телеграми з Берліна, уважають теперішню політичну ситуацію в Європі як незвичайно критичну.

Заходом Аматорського Хружка при читальні ім. Шевченка в Нью Йорку

відограє ся в суботу

дня 17-го червня с. р.

в „MANHATTAN LYCEUM HALL“, 66—68 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

**Дай серцю волю,
заведе в неволю,**
драму в 5-ох діях зі сьпівами, Марка Кропивницького.

Режисер: д. Павло Петрів. — Дірігент: д. Мих. Климко. — Музика: д. М. Сербенського.

Крісла I-рядні 75 цент.; II-рядні 50 цент.; III-рядні 35 цент.; IV-рядні 25 центів.

Е 88
ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ
БАЛ Ї.

Просимо всіх Вп. Родимців з Нью Йорку і околиці о численну участь.

КОМІТЕТ.

ОБРУСИТЕЛІ.

Жовість із сусільного життя поліської країни.

Н. ЛАНСЬКОЇ.

З великоруського переклала ***

(Дальше).

Старшина не було дома, коли Наталка надійшла і несміло заговтала до дверей канцелярії. Серце в ній замирало від непокою та смутку, а слюзи що хвиля підступали до очей. Заспаний Ярема відхилив двері і висунув голову крізь шпару, але зараз затріснув двері назад, скоро пізнав жінку Макара.

— Не веліди пускати, не веліди нікого пускати, — махав він руками, ховаючись за дверми.

— Тимофієвичу! майте милосердіє, спадайте на Бога!..

— І не проси дурно! — говорив він крізь шпару.

— На одну мінуточку, абим лиш подивилася.

— Не вільно тай годі. Хіба їх самих попроси та упадь до ніг. А то казав, що побє, якбим кого пустив. Хіба-ж не знаєш який він?

— Яремо, голубчику!

— Іди, іди собі з Богом!

— Тимофієвичу, батьку рідний, скажи хоть мені, чи живий він ще, мій любко солодкий?

— Та як не живий: лютий такий. Я до него: може тобі хлібця? — А він мені кулак показує. Іди, іди Наталко, а то ще застане тебе тут, та біда буде. Іди собі з Богом!

Але Наталка не рушала ся з місця, вона мов приросла до тих дверей, за котрими наче звійрюка в клітці сидів запертий Макара. Сторож Ярема розсердившись нарешті за її упір, замкнув перед нею двері, і умисно стукаючи голосно чобітьми, справив ся на своє звичайне місце у кут на печі, де никаючи люльку, пролежував горілиць цілими днями і ночами.

— Голубчику мій! — простогнала Наталка. — Я тут так близьенько, а не пускають до тебе, розбийничи люті! сумління не мають... Може би знов заковтати?

І вона торкнула за скобу.

Ярема удав, що не чує, а може й на правду не чув.

Наталка ждала ще зо дві години, і не знала кілька часу минуло в гризоті за чоловіком та за хорою дитиною; відтак пішла до дому. Так минули три тяжкі доби. Що дини по кілька разів бігали до волостного уряду, падала старшині до ніг, тикала Яремі гроші, але волостний цербер не давав ся підкупити, і Наталка відходила до дому ще більше згрижена.

— Не веліди пускати! чекай до п'ятниці, на Ігоря пустимо його! говорив Ярема. — Проси самого старшину, — радив їй, щоб очистити своє сумління. — Скалічу тя — каже, коли кого до него допустити! — торочив сторож все одно і то саме, а Наталка, постоявши під дверми та поплакавши гіркими слезами, тягла ся назад по болоті до дому, не зважаючи ні на дощ, ні на вітер, що цвів-гав її в лице та в заплакані очі. Ніколи вона ще не жалувала та не любила так Макара свого, як тепер. А тим більше жалувала і любила, бо приписувала собі всю вину тої біди, яка на него звалилася ся. Так минуло п'ять днів. Настала п'ятниця, день освободин Макара. Наталка не спала майже цілу ніч, мучили її страшні сні, і вона раз за разом будила ся, а нагадуючи що то п'ятниця, з утіхою зачинала хрестити ся. Стало світати; на сході заторило, віділо ся, що настане хороша погода, і сходять сонце освітіло своїми проміннями білі хмарки. Та ба! не на вітку і радість освітіло ясне сонце убогу хату Макарову. Як раз коли Наталка упоравшись загрєбла грань у печі і сіла обідати — бо не готовила нічого через чотири дні, годуючи дитин чим-тим при підмозі московки Ярини — коли нараз на улиці під самими вікнами дав ся чути якийсь шум, якийсь гамір людських голосів, а трохи згодом стук тяжких чоловічих чобіт у тісних темних сінях. Відгадуючи щось нового і грізного, перестрашена якимсь новим нещастем, кинулась вона до дверей, і в тій хвили й очам представив ся страшний образ — кількоро людей, піддержуючи окровавленого Макара, що ледво передвигаг ноги, вели його до хати.

— Любий ти мій! — закричала Наталка і обхопила чоловіка руками. Макара стиха і тяжко застогнав.

— Убив! убив, злодій! — простогнала вона, і без чутя мов підкошена упала на лаву.

А ввечером сторож Ярема показував коло керниці, що як його випустили, а він зустрів старшину, та замість щоб йому дякува-

ти, та зачав його паплюжити остаттими словами, а той як його похвалив на землю то вже всадив кілька влізло."

— Дай Боже здоров'я Бичковим, — замітив Іван Хмелівський, — якби не вони, то був би на смерть убив, на силу здіймили...

— Бідний сьвітє! — зітхала тітка Ярина, — і що йому таке стало ся? Чоловік такий тихий, таж сусіди знають... Чи не п'яний був?

— Цілий час пив, я і козушину носив заставляти до коршми, — сумлінно признав ся Ярема.

На другий день Макара дівав горячку. Наталка побивалась коло него, не лишала ні на хвилину. Старші діти взяли до себе доглядати невістка Петра Підгірного; а стара московка Ярина ходила коло малої дитини в колиці.

Сивий лошак попав ся тому самому жидови, в котрого коморі була вже і козушина Макарова.

VIII.

Пригода з Макаром дала новий доказ на руку Гаврилови Щовкунови. Він був майже рад, що стало ся саме так, як стало ся; хоть жадував дуже Макара, але швидко змиркував, що така важна пригода поправить справу далеко ліпше, ніж ненастанні дрібні кривди і напасти, з котрими люди вже так звикли ся, приймаючи їх мовчки, як щось неохобного, як градобите, посуху, повінь або пожар.

На третій день по пригоді з Макаром в шику зібрани ся знов знакоми нам люди. Були тут брати Бичкові, Пилип Тилипут, що був далеким свояком Макара, Петро Підгірний, Іван Хмелівський, Степан Черкас, що був, як відомо, громадським начальником, тож усі вважали його „заковником" і дукою. Гаврило Щовкун прийшов послідний, і зараз же повів розмову о головній справі.

— Самі видите, що діє ся: от чоловік погубне, — говорив Щовкун, своїм звичаєм пронодючи на зборі. — Ну, і щож ви люди? — подивив ся він по всіх, пильнуючи, що скажуть.

— Та що, Гавриле, — певно що зле.

— Не треба гірше, — промовив Тилипут. — Небже жінка в такій розпуді що страх!

— Якже, вуйку Гавриле, по твоему буде? — запитав ся старий Підгірний, хочаби розміркувати якусь пораду.

— Проста річ, сказав рішучо Щовкун: скинути старшину розбийника, і по всьому! Прецінь ви його вибирали, тож і ви маєте право його скинути.

— Бодай так, як ми його вибирали!

— Чи нас питають коли? — сказав Бичків.

— Ще чого забажав! — засьміяв ся Василь Крюк.

— Ну, так значить, нема що й панькатись з ним. Зірвати з него ордер: ще він за старшину, коли він для своєї волости ворог! — скрикнув грізно Гаврило.

Але власне для того, що Гаврило виступив так сьміливо, то всі люди зачали повертати оглоблі.

— Коби ціла волость стала разом, то би може... а так ми самі що вдіємо?... — промовив Степан Черкас. — Кождому, ади, своєї шкіри жалє: обперіщати, як сидорову козу, — а покаршиш ся — то й ще доложати. Тут треба по праву робити, а не як кому видить ся. Здерти ордер не штука, але ти нам, Гавриле, параграф на те покажи.

— Ото він, братчики, по правді каже, — сказав старий Підгірний.

— Нема що казати, — кивали головами другі.

Щовкуна зачинала брати злість.

— Які забиті голови! та вам і параграф нічого не допоможе, коли не знаєте, що в царським патенті так стоїть: що самим селянам приналежить право вибирати старшину — не вподобали одного, вибирайте другого. Тараса на бік, Федора або Бориса на його місце. Ви лише розміркуйте: за що Макара так позбиткував! чи то так можна? таж то розбий! Яке тут право?

— Правда! — зітхали мужики.

— Зовсім покалічив, так що ледви чи й подужає, — сказав Пилип Тилипут.

— От то то! Скинути його, проклятого, тай годі! — скрикнув Щовкун. — Хіба-ж я за ким побиваюсь, як не за вами? Аби вам добре було! а мені що!...

Мужики мовчали.

— Щож ми? Куди всі, туди й ми.

— Против громади не підємо, — доповів Василь Крюк, позираючи по других.

— Має ся розуміти, сказали разом Пилип і Іван Хмелівський.

— А я, людонькове, от що надумав, — обізвав ся старий Підгірний що доси цілий час сидів тихо: почекаймо до речинця. Як-

раз перед Николою його урядованє кінчить ся; Ярема колись то розказував, що й посередник приїде. Ну, ми тогди зідємо ся і скажемо: другого собі жадаємо. А тимчасом порадьмо ся, кого би покласти... Бо то так зненападу — небезпечно.

— Правда, що небезпечно, — сказали мужики.

— Як почекати, то почекати — нехай буде, пристав Щовкун, видячи, що иншим способом не достигне цілі. — Нехайже так, добре, люди?

— Добре, добре! почекаємо до речинця, — загомоніли мужики, з гуркотом встаючи з за стола.

— Ну, памятайтеж, люди, щоб не сполошились, як прийде що до чого! — сказав Щовкун і пішов у двері.

— Не дурні ми. До речинця, то до речинця — однако не довго вже чекати...

Так отже справа відложила ся. Мужики вийшли в слід за Щовкуном і коршма опорожніла.

— Ади, що загадали! — промовив заспаний жид і зачав числити гроші. — Най собі роблять, як знають, доповів рівнодушно і запер двері.

IX.

Почекаймо до речинця, однако вже не довго! — радили Соснівчани і стали чекати. О тім постановленю завідомили сусідні села, загомонів стиха мир хрещений, збираючись виразити свою нехоть, а в разі konieczности і силою поперти свою волю.

Настав день вибору.

На ганок волостного уряду вийшов старшина разом з писарем. Він був в довгій синій сукмані з ордером на широкій груді. Ждали на посередника, що мав до полудня надїхати, бо за ним ще вчєра услужний посесор Цаплик післав свої коні.

Писар був то чоловік молодий, літ двадцять-п'яти, з лицем не бридким, але неприємним задля зухвалої усмішки, що вічно на ній миготіла. Служив давніше за почтільона, поки за якусь там крадіжку не нагнали його; але що був чоловік письменний, а в додатку на скрізь „благонадежний", то й зістав назначений писарем до волости, де навіть старшина не зміг читати. Один письменний на цілу волость — хібаж то не рай? Писар Курочка посідав єще одну чесноту: умів пити, але хоть був п'яний, держав ся міцно на ногах і потрафив винайти яку там треба уставу.

Стоячи на ганку коло старшини з цигаром в зубах, прислонив ся він рукою від сонця і уважно дивив ся на дорогу встелену першим студеним снігом, з під котрого місцями пролизувались брудні калюжі. На дорозі з боку видко було купу людей.

— Повинен зараз надїхати, сказав Курочка до старшини.

— А вже би час, відповів з нехотю старшина. Від ранку чоловік товче ся, пора би вже й хробака заллати... Он як гомонять! замітив він з погордою, показуючи рукою на купу мужиків, — а все то до нічого...

— Свсім розумом радять, Сидоре Тарасовичу. А ви як гадаєте о виборі? Якось вони відай не дуже вам раді, особливо по тій історії з Макаром. От признайте ся, таки не в пору ви розмахались, — ну, і замахались троха за далеко, — підсьмішкував ся писар.

Старшина відвернув ся і поправив на собі ордер.

— Ніби, до тут хтось о їх вибір дуже буде допитуватись, — відповів сухо старшина.

— А все таки без їх голосу не можна, хоть-би лише для самої формальности, — говорив далі писар тим самим тоном. Бо коли ми почнемо толтати право, то значить тим самим і їм тудиж покажемо дорогу. Сьогодні, Сидоре Тарасовичу, нарід такі річі швидко похапую.

Старшина позівнув на весь рот, даючи до зрозуміння, що така бесіда не займає його, але писареві було байдуже; псуваючим тоном і з добродушним видом торочив дальше: — Треба всьому міру знати, Сидоре Тарасовичу, а то ви собі так дозволили, мов би вже над вами і права не було.

— Е, сьмішна твоя бесіда! — перебив його старшина. — Ну, на що мужикови права? От возьми тебе наприклад: зробив тебе пан посередник за то писарем, що твоя жінка його жінці чимось догодила, і по всьому! і бесіди ніякої... До чогож тут право? — вколів і собі старшина писаря.

— Та воно правда, що так, — відповів писар. — Але все таки, знаєте, коли обома руками за букву вцепиш ся, то тогди певнішє... А он чи не Петро Іванович їдуть! — промовив розтираючи поспішно ногою допалене цигаро.

— Так, то він, — сказав старшина обтріпуючись і поправляючи ордер.

До ганку підїхала посесорська тройка вороних. Мужики поздїмали шапки; писар і старшина швидко зійшли з ганку, випрошувались урядово. Закутаний в тепле футро вийшов посередник із санієм, писар і старшина кинулись піддержувати його, та поволі і осторожно випровадили на ганок.

— Все готово? — запитав ся на ході, звертаючись до старшини.

— Готово, як пан приказали, — відповів той глянувшись до плечий посередника.

Увійшли до канцелярії. Писар раптом десь щєз, мов під землю провалив ся, а старшина здіймив з посередника футро, став коло дверей, і злегка припер ся до одірка.

— А на тебе, брате, знов скарга є — сказав посередник, призираючись в зернало, котре показувало все в голубім сьвітлі.

Старшина ступив на перед кілька кроків і дивив ся з виразом великого здивування на лиці.

— І як здаєть ся, небезпідставна, говорив далі посередник, старанно причісуючись.

— То певно за про того Макара? — закинув обережно старшина, випереджуючи посередника.

— Еге, за про того Макара Дуботіану, — потвердив тим самим голосом Петро Іванович, обернувшись плечима до голубого зеркала і глянувши на старшину.

— Змикуйте ся, ваше високоблагородіє, найгірший опришок на ціле село, його би...

— Але ти його покалічив, — перервав посередник, підходячи до вікна.

— Я, навіть пальцем його не доторкнув ся, як Бог істинний на небі, — божив ся Кулак сьміло призиваючи Бога на сьвідка. — Він перший зачав бійку... Такий розбитяка, — цілу волость збуятував, на ціле село такі крики виправляв... Ви, каже, ляди, дивіть ся лише, що діє ся в волостнім уряді! Наші, каже, гроші по чужих кишенях пішли. Навіть відважив ся на ваше високоблагородіє натякнути. Лише таких паскудних слів дурного хлопа я й повторити не можу. Ви, каже, оба з посередником нас жидови запродали. Писар може на то присягнути.

— Ну? — обізвав ся посередник швидко обернувшись і дивлячись на старшину.

— Я його до арешту, на п'ять діб о хлібі і воді, — гадаю собі: утихомириш ся, опам'ятає ся. Але він як вийшов, то тут таки на пляцу, поганець, як зачне знов викрикувати... Знов за ваше високоблагородіє спімнув... Тут я вже не міг довше витримати, і таки, признаю ся, трошка його потурбував...

— Так потурбував, що він аж до тепер не може підіймати ся.

— Бо лінивий непотріб, ваше високоблагородіє. Хоть з другого боку, ніде правди діти, я таки дав йому духа зїсти... Але-ж бо то невитримана година була, — говорив старшина чимраз більше обурюючись. — коли він відважив ся таку, гей той казав, важну особу...

Петро Іванович трохи скривив ся: щось як би обриджене пробігло хвилю по його нервовому лиці; але то трєвало лиш одну хвилину. Зараз він запанував над собою.

— Кого хотять? не чути? — перетшов він на иншу мову.

— Андрія Качалова, — відповів Кулак шепотом, підходячи до стола і нахилившись.

— Не можна, він у сьвідстві був.

Старшина назвав ще кількох господарів.

— Значить, кого небудь, лиш тебе ні, — усьміхнув ся посередник витираючи хустною ланцюшок.

— На вашу ласку надіюсь, — промовив Кулак, дивлячись набожно на посередника, і зложивши руки як перед образом.

Але Петро Іванович уже і без того постановив собі, що окрім Кулака ніхто другий не буде старшиною.

— Заклич писаря, — сказав сухо, і заложивши ланцюшок, став єще поважнішим і недоступнішим.

В супроводі сих двох достойників вийшов Петро Іванович на ганок в уніформовій шапці і в новім своїм футрі. Товпа людей пригнулась ближше. Всі були без шапок, всі стояли понуривши голови, але з твердом постановою поставити на своїм. Настала тиша. Писар виступив трохи гаперед, щось прочитав, посередник щось сказав, навіть доста довго говорив, але з цілої його бесіди люди зрозуміли лише одно: що Сидір Тарасович Кулак не тільки найперший старшина на цілу губернію, але такий чоловік, що ліпшого і шукати не треба. В кінці своєї бесіди спімнув посередник о законі: слово „закон" було тим звордом, без котрого не могла обійтись тота музика. На підставі ніби то закона возили вони посередникови дрєва, будували волостний уряд, складали ся на історичні пам'ятники, і чи на одно єще як дитий дужають вовком, так і їх пуджало законом, котрого вони так само не знали: бодяи ся, як діти вовка.

ДОПИСИ.

3 Brooklyn, N. Y.

Вражіння з представлення в Брукліні.

Дня 27 мая, заходом „Укр. Драм. Клубу“, відіграно в Брукліні „Пещена Дитина“, образ з життя народного. Як на аматорів, шугу відіграно досить добре; зауважити-б лишень можна монотонність і брак свободного руху у декотрих аматорок. Найліпше відіграв свою роль д. Павчак (Дмитро). Перерви-павзи були за довгі. Дивно, що українська музика грала знаменито „Merry Widow“, чужий нам духом кусник, а наші руські пісні і марші виходили немов з найбільшим трудом. Публики було, на жаль, за мало. Вина за се спадає на самих комітетових, бо не забрались до діла енергично; програми були роздані до перва в сам день представлення, а оголошень з винятком в „Свободі“, не було. Пригадую собі, що на представленню штуки „Страйк“, відіграному минушого року, галя була набита народом. Се завдячували д. Заячукові, що уміло забрав ся до повіреного йому діла, як один з комітетових. Сей чоловік справді дбав, щоб представлення випало як слід, та щоб як найбільше стягнути публіки. Часто попадаємо в зневіру, нарікаємо, що наш нарід місто на представлення йде по сальонах і т. п., однак коли розважимо, що сей народ зовсім, або дуже мало повідомлює ся про маючі відіграти ся представлення, а се через небалість комітетових, то мусимо признати, що не завжди вина тут, лежить по стороні наших емігрантів-Русинів, але чи не більше по нашій стороні, бо не знаємо або і не стараємо ся як слід сю масу заохотити до взяття участі в позиточних представленнях.

Тут пару уваг здалося звернути й під адресою публіки. Голосна розмова в часі самого представлення то по руськи, то по польськи, а навіть ніби по англійськи, сьміх і реготи в часі, коли неодному слеза стояла в очах, свисти і т. п. — се справді не на часі. Кажне ся Дмитра і його смерть по 10-літнім повороті з жебрачого життя, тронули неодному серце та більшість публіки вибухала голосним сьміхом. Радившим отже панам комітетовим з Брукліна застановитись над тим, чи не ліпше булоб давати представлення комічні, ніж мельо-драми.

А вже-ж сором і ганьба було впустити ошустів-картограїв поміж Русинів. Чия се вина, — не знаю.

Присутний.

3 Cohoes, N. Y.

Радуй ся царославна міссіє!

До нашого міста злетіли ся як саранча, царославні „міссіонарі“ на віче і давай наворотати „уніятюф“ на царську віру. Компанію творили такі світила, як Луцик, Гладик, Николай і чорний ворон, батюшка Хотовіцький. Віче відбуло ся на Decoration Day і началось о 2-ій годині. Перший виступив на про батюшка (в краватці) Хотовіцький. З початку говорив поважно і ніби по ученому. Але як натура тягне вовка до ліса, так царославно-го батюшку до словословія свого царя. Скоро отже згадав, що цар є святий і має таку честь як Богородиця, зірвалася страшна буря обурення. Загомонила пісня „Не пора, не пора“, котру заїнтонували чесні Савтроїдці, а до них прилучились всі присутні. Наших вірних зібралася велика сила, бо всі були цікаві послухати тих „міссійних наук“, якими синодська міссія „навертає“ на свою віру. Батюшка

видячи, що пересадив, і що люди не тільки пісню але і словами протестують против богохульства, взяв ся на иншу штуку. Підніс пальці до гори і присягнув, що вже буде говорити по правді. Але ледво сказав кілька слів, знов збрехав. Бо чи не є то безлична лож, яку впалив батюшка, кажучи, що-у нас, греко-католиків, нема мира, але помазують гусячим смальцем; що в Америці не можуть дійсвувати жонаті святи-ники; що борода конче потрібна. Крім того почав кидати клевети на митрополита Шептицького, на єпископа Ортинського, на греко-католицьке духовенство. Людям було вже того за багато, і з обуренням почали кричати: брешеш, батюшко, як собака! а де твоя присяга? І вже більше не дали йому говорити.

Найкрасше тримались Когуські дівчата. Вони згуртувались в однім місці і на кожду клевету чорної сотні так грімко протестували, що Луцик кляв ім по капцаськи, а корчмар Мерена по простацьки ім дорікав. Але вони висьміяли одного і другого. Инший „референт“ царославний підійшов до них з якоюсь брошуркою, щоби ім доказати то, що говорив, але вони видерли йому книжочку з рук, подерли і кинули в очи. Найбільше нікчемні обиди плів найдурніший з „міссіонарів“, дячок Николай, тож про ту „парсуну“ шкода говорити. Потім висунув ся на трибуну знаний „І. Я. Луцик“. Сего — то вже найкрасше привитали, бо скоро лише отворяв хавку, зараз греміло: ганьба! дайте му віска! Видячи, що ніяк не прийде до слова, зачав на спені говорити „Отче наш“, а коли скінчив, крикнули всі: „Дайте дідови за 5 центів капусти“!

Четвертий „проповідник“, Гладик не прийшов на віче, бо ликнув за мношко ачиченної і попав в летаргичний сон, з якого ледво його збудили. Коли його кумпани пріли в борбі, він хропів голосно. Кажуть, що десь там обірвав по хребті.

Коли вже чорносотенні посіпаки осьмішили ся до краю, виступили наші люди. Перший став Тимко Криницький з Ватервліт і виказав ясно як на долони всі брехні батюшки, бо коли запитав Хотовіцького о докази на то, що наплів, то той викручував ся, що десь там чув, „як на десятім селі дзвонили“. Другий виступив Іван Недільський з Когус і говорив складно і до річи. Відповів на всі клевети і напасти батюшки на митрополита Шептицького, єп. Ортинського, на миро, на святихників і про особу Паздрія. А вже великий сьміх настав, коли бесідник запитав о. Хотовіцького: де його галір? Ми, каже, тут оба однакі, бо оба маємо однакі краватки і я маю право, щоб і мене кликали „батюшком“. На то всі, навіть царославні так реготались, що аж від сьміху заходились. Батюшка почервонів як бурак, а Луцик шпарав бороду.

Третій виступив дяк з Ватервліт, Шеремета. В доладних словах пояснив людям, що цар здирає послідну шкіру з бідного мужика в Росії і посилає гроші до Америки, щоби рублями наворотати на казённую віру галицьких уніятів. Він закликав до посіпаків: „Чого ви лізете до нас? Ідіть наворотати жидів і поган, а нас, християн, лишіть в спокою!“

На тоті слова чорні вороги вхопили за капелюхи і утікли з галі.

Так закінчилось з таким шумом заповідане віче, а закінчилось велієм посрамленієм царославної міссії. Наші люди думали, що почують яке розумне слово, а тимчасом учули саму погань і мерзку клевету. Людям отворились очи. Вони пересьвідчились, що

провідники пизматичько-ніконіянської науки вмють воювати не лише клеветою, але ще потрафлять в живі очи і присягу зломати. Наймити кровопийці-царя дістали доброго прочухана і ми їм бажаєм, щоби їх всюда так красно витали і слухали, як у нас.

Участник.

Р. С. Се віче скликали царославні з страху перед упадком маленької царославної парафії в Ватервліт, а то з тої причини, що гр.-кат. святихник в Ватервліт, о. Іван Волошук, котрий через 15 літ боров ся з царославієм в Росії — голосить людям, що Ніконіянсько-синодальна (царославна) церков в Росії є церквою незаконною і безблагодатною.

3 Wilkes Barre, Pa.

Аматорське представлення і бал в Swoyers, Pa.

Дня 29. мая с. р. відбуло ся заходом членів парохії в Swoyers, Pa. аматорське представлення і бал. Позаяк в Swoyers, Pa. нема відповідної салі, то представлення відбуло ся в галі п. Пісона в Maltby, Pa. Відіграно штуку „Хто винен“, народну драму в трох актах.

На представлення прибуло багато гостей місцевих як також і з доколичних плейзів, як: Wilkes Barre, Luzerne, Maltby, Port Bowkley, а навіть і з Scranton та Dunmore, Pa.

Коли піднесла ся куртина, виступив на естраду п. Е. В. і в короткій промові пояснив ціль представлення, як також попросив публіку о спокійне заховане ся підчас представлення.

По промові п. Е. В. заняв місце на естраді місцевий хор, полученний з хором вілкесберським. Із більше як 50 грудий грімко понесла ся пісня „А звідси гора“ і „Дівчино моя“. По відьспіваню пісень, хор уступив з естради, а його місце заняла маленька, осьми-літня дівчинка, Марія Барна і віддеклямувала з чутем стих „Рідне село“.

По деклямації розпочало ся представлення, котре випало надсподівано добре. Видко, що пп. аматори, як також і їх режисер, п. Андрей Марко не мало понесли праці, коли так добре відіграли свої ролі. Честь їм за се! Тут мушу признати ся, що коли я довідав ся, що у Swoyers, Pa. має бути представлення і що мають відіграти таку трудну драму як „Хто винен“, то якось нерадо збирав ся на него, а то тому, що я не вірив в те, щоби люди, котрі може і не виділи, як грає ся „драма“, відіграли її добре. Однак я помилив ся в своїх міркованях, бо представлення випало зовсім удачно. Видко, що наш руський нарід живе і хоче жити, коли вже і межі угорськими Русинами проявляє ся любов до нашої української штуки.

Тут не завадить також пізнати ся з особами, котрі грали ту штуку. І так: п. Андрей Марко в ролі Чайки зрозумів добре свою роль і віддав її як перворядний артист. П. Анна Хрін (жена Чайки, Олена) вивязала ся знаменито, хотяй та роль була для неї невідповідна. П. Анна Тур роль Марійки відіграла дуже добре, однак в III. акті здалося ся було грати трохи повільніше і голосніше. Роль Петра (найтруднішу в цілій тій драмі) відіграв п. Стефан Бумбера знаменито. Також добре відіграли свої ролі і другі пп. аматори. Вас. Ігнат — роль Івана, пп. Т. Савіцький і П. Пеняньський — ролі весільних сватів. Пп. А. Лужецький і А. Саксон мали ролі поліцаїв, пп. С. Яношак і М. Саксон — ролі паріків, а пп. М. Строка і М. Фронд — ролі газдів.

Межи II-ім а III-ім актом п. Е. В. відьспівав при супроводі гітари кілька пісень, чим чарував публіку так, що другий раз мусів повторяти.

На закінчене хор відьспівав ще „Козаченьку куди йдеш“, а відтак почали ся танці, котрі тревали „по руськи“, т. є. до шестої години рано.

Пишучи тую резензію, старав ся я бути цілком безсторонним і признати кождому то, що йому належало ся. Не завадить додати і се, що місцевий парох о. Дуда не ласкав був явити ся на представлення, хотяй мав мати вступне слово. Тож даруйте, Всч. о. Духовний, що сьмію запитати ся Вас, чому так злегковажили Ви працю своїх вірників і свого дяко-учителя і на представлення не прийшли? Гадаю, що се не красно і не знайдете на се ніякого „excuse“, що з'їгнорували то, коло чого Ваш дяко-учитель, п. Андрей Марко і Ваші парохіяни працювали і мучили ся через кілька тижнів.

Гість.

Відозва.

Жиючи майже 13 років поміж руськими робітниками, мав я не одну нагоду приглянути ся тій тяжкій, а так небезпечній праці наших людей по фабриках і копальнях. Правда, в Америці платять робітникам трохи більше як в Галичині, але за те в Америці кождий робітник непевний, чи верне він здоровий до хати, або чи не привезуть його трупа. В виду таких непевних і небезпечних умовин праці, кождий наш робітник повинен щадити гірко запрацьований гріш, щоби мати його на чорну годину. І декотрі так роблять, але не всі вмють свої ошадности складати в певнім і зисковнім місці. Дехто з наших людей, лякаючи ся американських банків, коває гроші до сінника або до куферка. І лучає ся дуже часто, що ті гроші вкраде хто небудь. Інші повірюють свої гроші жидам або обманцям-банкаирам, котрі, назбиравши людської кєрвавиці, банкрутують, обдираючи наших людей з їх тяжко запрацьованих ошадностей.

Отже якби сему зарадити, щоби ошадности руських робітників в Америці, а головнов тих, котрі задумують вертати до „Краю“, не пропадали? На се проста рада: Посилати гроші до „красвих“ банків, котрі суть безпечніші і платять добрий процент від вклада. Поміж такими руськими банками є в Перемишлі банк, котрий називає ся: „Руська Міщанська Каса“ в Перемишлі.

Той банк, хоч ще молодий, але так гарно розвиває ся, що в самім ринку купив коло „Руського Народного Дому“ велику каменицю за 80.000 К. Маючи таку запоруку як камениця, має „Міщанська Каса“ таких відвічальних директорів, як звісного купця, цісарського совітника і властителя реальності п. Івана Бориса; Д-ра Володимира Загайкевича, руського краевого адвоката, оборонця наших руських академиків в теперішнім процесі у Львові; Івана Левчака, будівничого і властителя реальності, та Михайла Кибузіньського, контрольного почт і властителя реальності. Ті всі панове Директори відповідають своїм майном за совісне газдоване руськими грішми. Тож радив би я руським робітникам в Америці, посилати свої ошадности до „Міщанської Каси“ в Перемишлі. Та каса платить найбільший процент зі всіх банків, бо платить 5% від ста до суми 2.000 К; як хто зложить більше як 2.000 К, платять 5½%; а від суми 5.000 К платять 6%.

Гроші можна посилати кілько хто має і коли схоче післати. Щадничу книжочку посилаючого гроші, можна задержати в касі, а на кожду послілку виставить ся покітоване з печаткою каси і вишлесь його посилаючому гроші. Як хто хоче задержати у себе щадничу книжочку, то йому її вишле ся, а хто схоче відібрати назад свої гроші, то виплачує ся їх назад сейчас враз з відсотками.

Дорогі Братя за морем! Як маєте які ошадности, а хочете їх добре опрорцентувати, а головнов сховати до безпечного банку, то посилайте на таку адресу: „Міщанська Каса“ в Перемишлі — Austria Galicia.

89 Стефан Макар, управитель каси.
Др. Загайкевич,
Ів. Борис.

РОДИМЦІ!
СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ Р. Н. СОЮЗА!

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Application for transfer of Second
Class privilege from New York, N. Y.
to Jersey City, N. J. filed at Jersey
City, N. J. Post Office March 30, 1911.**„С В О Б О Д А“**часопись для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в режістрован-
нім листі, або через експресовий або
почтовий моні ордер. Моні ордер, то є
грошовий переказ, котрий дістанете від
почтара або агента на експресовім офі-
сі, підліть на нашу адресу, бо без того
ми не годні гроший дістати.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Спростоване.І знов заговорила „Заоканська
Русь“ і рекла своє слово з прирону
з'їзду сьвящеників в Філадельфії. З
великим розмахом розписала ся вона про
сей зїзд, а між стрічками неначе аж
кричить: дрожи, Р. Н. Союзе і ви, уряд-
ники, бо на вас всіх вже виданий і
підписаний засуд смерті! Бо слухайте
ви всі: зїхало ся в Філадельфії около
30 сьвящеників, а прийшло около 5
до 6 повновластий, між котрими одна
навіть була дана устно о. Підгорець-
кому.Перечитавши „Заок. Русь“, хоче
ся аж сьміяти з досади, як то о. ре-
дактор вміє красно укувати для себе
оружіє з того зїзду!Отже поперше на тім зїзді не було
найменшої дебати над тим, хто з при-
сутних похваляюс погляди Заок. Руси.
Противно, о. редактор дістав порядну
відправу за статі, поміщені в „Душ-
пастирі“, і доказано, що цілу ту по-
леміку викликали сьвященики, котрі
вчепили ся слова „пін“, яке було
ужите в „Свободі“, але не в образи-
вим зміслі.Подруге: не ухвалено закладати
сейчас другої організації запомогової,
але ухвалено бути в Р. Н. Союзі і не
виступати ворожо ві против него, ні
против його уряду, а закладати лиш
братства по парохіях, які аж по
конвенції Р. Н. Союзу мають
злучати ся в нову організацію.Гівночасно треба відповісти Спек-
татор-ови, який хоче вмовити в своїх
читачів, неначе в жида пархи, що
„Свобода“ виступає против всіх сьвя-
щеників, церкви і Бога. О. редактор є
собі дивний чоловічок. Коли йому за-
кинули за той афоризм: „В борбі з не-
чесним лиш нечесне оружє дає по-
бїду“, то він гніває ся на тих, котрі
йому се закидали і виправує ся, щовін се передрукував з другої часописи.
Але коли „Свобода“ помістила но-
вельку „Христос“ під зглядом арти-
стичним знамениту — як признає сам
о. редактор, — то вже тут нема най-
меншого оправданія, а тільки: розни-
його!.І ще одно. Коли оден з сьвяще-
ників звернув увагу загалу, що „Душ-
пастир“ і „Заоканська Русь“ за да-
леко загаяють ся, та згадав, що не
підписав тої цидулки, якою хотіли
редактора „Свободи“ викинути на
брук, — Spectator назвав його Юдою.
А що ви, о. редактор, скажете на се,
що наш Епископ, будучи в Шамокін,
випер ся в тій справі участі з вами.
Бо коли п. касієр сказав при нагоді
Епископови: „Пресьвящений Влади-
ко, зле робите! Ви причиною того не-
щастя на Амер. Руси“, — то Епископ
відповів йому на те: „Що ви хочете,
панове, від мене? Я в гім ніч не ви-
нуватий, то мене сьвященики змусили
до того!“ Отже як се назвете?...Не мішайте сюди непотрібно апо-
столів, бо вони спевностію не хотіли
би признати ся до вас! Але замість
справляти хиби других, пригадали би
радне пословицю: *medice cura te*
ipsum. Возьміть ся до відновлення кле-
ру, але від голови почавши, *in capite*
et in membris!

Присутний.

Звірства галицької жандармеріїВ селі Миклашові коло Льво-
ва громада має концесію на шинк.
Один селянин вів його і складав гро-
маді по 64 корон тижнево, та в селі
панували мир, згода і лад. Однак
найшов ся жидок, і гої при помочи
старости, горівки та хрунів, мину-
шої осени перепер до громадської
ради панських лизунів, яких пер-
шим урядованєм було відібрати від
хлопа шинк і віддати його жи-
до ви. Громадяне української народности,
обуривши ся за те, що шинк відбра-
но Русини і передано в жидівські
руки, зробили бойкот на жида та не
пускали людей до коршми, та й самі
до неї не заходили. Але вїт набрехав
перед старостою, немов то Українці
зробили в селі бунт, тай нападають
на жидів. Урадований староста з та-
кого вїта, дав позволенє уставити
на ніч варту в селі в числі 12 людей.
Та се ще збільшило невдоволенє гро-
мадян, які умучені кесняною робо-
тою, мусіли стояти на постерунку
коло жидівської хати, як жовнір коло
динаміт-магазину. А коли лише хто
віддалив ся, то його замикали на 24
годин до арешту.Вїт є однак ласий не лиш на
дриглі і горівку, але й на жінки: спо-
добав собі, бачите, жидівочку і почав
до неї заходити. То підглянули хлоп-
ці і сьміяли ся з вїта. Розлючений
вїт дав розказ вартовим, що хто по
9-й год. буде йти через село, то аби
провадили до арешту. Але і сего бу-
ло йому за мало, та доніс до староства,
що в селі неспокій і що би насладо
жандармів. На приказ старости запро-
ваджено постерунок в селі. Се не кон-
че настрашило людей.На нещастє хтось вибив шиби у
жида, а вїт з жандармами пішли у
село і витягнули з дому Сенька Ко-
тильмаха до громадської канцелярії,
хлопця спокійного, на якого ціле се-
ло може посвідчити, що заховує ся
спокійно і порядно. Він однак був
не до вподоби вїтові, бо ходить до
чит. „Просьвіти“. Жандарм враз з
вїтом почали хлопця бити в лице
так сильно, що аж кров пустила ся
обома ухами, що-б признав ся, що
вибив шиби. А коли не признав ся,
бо й не міг признати ся, тому, що ні-
чого проїте, не знав, розлючений вах-майстер Пестрак з вїтом ка-
зали звязати йому ноги і бити
тростиною в п'яти так, що аж
міхурі повиступали. Коли сего
було їм за мало, добув вахмай-
стер багнет і зачав шпигати в
п'яти так, що нещаслива жертва
три неділі повзала ся на колі-
нах. Треба зазначити, що Сенько Ко-
тильмах є денним зарібником, який
з праці рук удержує стару матір,
а не могучи заробити через каліцтво,
мусів терпіти голод.І як ви гадаєте: пішов сей жан-
дарм за се зі служби, або хоть дістав
яку нагану? Деж би! Він воює по
свому дельше і в пару дав по своїх
„геройських“ подвигах в Миклашові
опять пописав ся, та ще й гарнійше
як першим разом, в селі Германові
коло Львова.11-го мая с. р. вертали журавниць-
кі парібки від асентерунку та по до-
розі вступили до германівської кор-
пми, лишаючи при конях Василя По-
цюрка. Недовго були германівські по-
вобранці в корпмі, бо нараз прибіг
запінений жандарм, Войтек Пестрак,
і почав їх видрулювати з корпами на
двір. Коли журавницькі повобранці
побачили перед собою роззвіреного
жандарма, почали чим скорійше вті-
кати; Пестракови понав в'руки тільки
Петро Джалюк, на которого він кинув
ся з цілою звірскістю, бючи його
насадженим багнетом куди попало,
а випустив його зі своїх рук аж тоді,
коли розбив йому голову, та розтяв
долішню щок. Зараз відтак кинув ся
Пестрак шукати за ким иньшим, аби
мав зігнати на кім свою жандармську
лють і найшов Василя Поцюрка, що
пильнував своєї фіри, а до коршми
і не заглядав.Довідавшись, що нова очікувана
добич називає ся Поцюрко, взяв йо-
го за того Поцюрка, которого підозрі-
вали о побитє жандармського при-
теля, журавницького вїта і почав
над ним по звірськи знущати ся: бив
Василя Поцюрка колькою так довго,
аж той впав на землю, а відтак по-
чав його копати ногами. Відтак почав
його селом тягнути до Журавник, до
вїта, поштурхуючи через дорогу.
З жалем та тривогою гляділи на се
місцеві селяни, та благали умудуро-
вану звірюку, аби перестав знущати
ся над невинною, спокійною люди-
ною.На се жандарм почав викрикувати:
„Ви мі в ужендованю не пшешкадзай-
це, бо вас пшиарештуєн!“Завівши нещасного Поцюрка до
канцелярії до вїта, замкнув ся там
з бідомашним і почав його далі ще лю-
тійше катувати: бив його колькою
і кидав ним об землю. Катований Ва-
силь Поцюрко благав о воду, але
ніхто йому її не подав.На крик мученої жертви збігли ся
люди, почали просити роззвіреного
Пестрака, аби пустив Вас. Поцюрка
або перестав його катувати, та Пест-
рак завізав знов Германівчан, аби
не перепиняли йому в його „уродо-
ваню“, бо їх приарештує! Сбурені
Германівчани, дивлячи ся на чело-
в'яке катованє невинного чоловіка, рі-
шили не вступати ся, лиш ждали
спокійно що буде далі.Пестрак вибіг тоді до сінній, ста-
нув на порозі з наставленим карабі-
ном і загрозив, що буде стріляти, ко-
ли тільки хто рушить ся. Супроти
сього Германівчани почали відходити;
Пестрак вискочив між тим через вікно
вїтрової канцелярії до свого по-
мешканя, а вїт післяв тимчасом по
жандармів до Білки шляхотської. Та
недовго й на них чекав: прийшло їх
вкороці двох (між тим комендант по-
стерунку Костурский приїшов зі
своєю жінкою, аби і вона подивилася, як він буде „хамуф мордовань“).
Ідучи до Германова, вступили жан-
дарми з Білки шляхотської вперед
до Пестрака, а відтак всі три разом
пустили ся до вїта. Перед вїтовим
обійством стояли ще затрівожені не-
людським катованєм спокійно Герма-
нівчани. Жандарми, побачивши їх,
кинули ся на них з насадженими баг-
нетами. Люди почали втікати, куди
хто міг. По сім жандарми почали хо-
дити по селі, та викрикуючи і ви-
стрілюючи, „втихомиряли“ Германів-
чан і зайшли між иньшим і на подві-
ре тамошного парохі, о. Івана Яблон-
ського і застали його на подвір'ю,
стрівженого (треба тямити, що се
все діяло ся між 7. год. вечером, а 2.
в ночі) в окруженю кількох селян,
котрі своїм у душпастиреви про все
розказували. І се розлютило жандарм-
ську фантазію Костурского, котрий
зараз прискочив до о. Яблонського,
приложив йому під горло багнет і за-
кричав: „то ксьондз робі бунт!“Довго, довго ще в ночі лунали
звірські крики розшалілих жандармів-
звірюк, а тимчасом вимучена жертва
розгорячованого в ужендованю Пест-
рака, Василя Поцюрка сповідав ся
зі своїх земських провин перед своїм
духовним отцем на дорогу, на другий
світ.**Нова руська часопись в Канаді.**West Canada Publishing Co., Ltd.
в Вінніпегу почала видавати тижнев-
ник п. з. „Канадійський Русин“. Ча-
сопись виходить що суботи і ко-
штує річно \$1.00. Пренумерата за
границю виносить \$1.50. Поодинокє
число 5 центів. Адреса Редакції і Адмі-
ністрації: 619 McDermott Ave., Winni-
peg, Man. Canada.Перше число сеї газети презен-
туєть ся доволі симпатично. На осьми
великих сторонах находять ся ось які
річі: На 1-й стороні: Новинки і
один малюнок: Пам'ятник королеви
Вікторії в Лондоні. — На 2-й сто-
роні: Вісті зі старого краю. — На 3-й
стороні: Всячина і фотографічна знім-
ка: Потяг трансконтинентальної ком-
панії залізничної С. Р. Р., що везе
727 австрійських і галицьких іммі-
грантів з корабля Семленг. — На 4-й
стороні: Високоповажані читачі і при-
ятелі. Значінє часописий. Місцеві
вісті. — На 5-й стороні: 3 Канади.
Евангеліє від сьв. Івана, голова 4
(призначене на неділю о Самарянці).
10 „наколіб“ кофечних в супружестві.
Штудерний жебрак. Ілюстрація: Іспан-
ська королева при жіночій ручній
роботі. — На 6-й стороні: Торговля
людьми в Мексику. Часть господарсь-
ка. — На 7-й стороні: Пімстились,
новелька Сесилія Альперіці (перевід).
Де ідеш Господи?, уривок переведе-
ний із відомої повісти Г. Сенкевича
„Quo vadis?“ Сьмішкє. Шпиталь для
риб. Малюнок: Будинок Вулворд. —
На 8-й стороні: Фабіоля, початок
звісної повісти з часів переслідуваня
християн в році 302. Кардинала Ві-
зема. Окрім сих річий находить ся
в часописи кільканайцять всіяких
оголошень.Програма „Канадійського Русина“
виложена в редакційній статі „Висо-
коповажані читачі і приятелі“. „Наша
часопись — говорить ся у тій статі —
буде опиратись на народно-релігійних
основах, уважати буде за перший свій
обовязок, ширити і боронити засади
греко-католицької віри, віри наших
батьків, дідів і прадідів. Також і
народні ідеали нашого народу, се-б то
його мова, пісня, література, потреби
суспільного і економічного життя, най-
дуть відбиток (?) і належне місце у
нашій часописі“.

З наведеного устуну ми бачимо

ясно ціле лице нової часописи, а що на канадійській Русі не було ще доси газет із виразним церковно-народним напрямком, то „Канадійський Русин“ знайде мабуть чимале число читачів. Ми желямо новій часописи як найліпших успіхів, але боїмося, щоб вона з часом не попала в сліпий фанатизм і не стала органом одної кліки... Се було би для неї великим лихом і спричинило би напевно її упадок. Хоч фінансова сторона сего тижневника доволі обезпечена, але що то допоможе, як нарід не схоче його читати навіть за дурно!... Яка судба очікує отсю нову часопис, покаже недалека будучність, а від неї самої залежить, чи вдержить ся чи впаде. Нарід, хочби найбільше релігійний, не дасть собі замиляти очей самою програмою; він вимагає позитивних діл, а ідентифікувати Христову церкву із священничим станом — ніколи не буде! Любов ближнього без огляду на суспільні стани, а головню справедливність до всіх і для всіх — се найліпша програма.

На адресу редакції „Канадійського Русина“ можна замітити, щоби більше уважала на чистоту нашої мови і тримала ся конечно одної якоїсь правописи. Не хочемо наводити ось тут ніяких неправильностей, бо се не є нашим наміром. Хто дістане в руки сю нову газету, знайде і без нашої помочи доволі всяких куріозів, а їх там тьма тьменна!

На закінчене ще одна увага. Заряд видавництва „Канадійського Русина“ повинен безпременно вистарати ся о фахового зепера (складача), бо сей, що складав перше число нової часописи, — якась дуже недотепна людина... Пускати у світ друковане слово з такою силою разячих похибок — ніяк не годить ся!

Аналіз.

В читальні

Не треба думати, що в читальні оповідали ся лишень самі байки, а більше вже нічого не було. Ні, байки розказували собі люди тільки принагідно, звичайно по якійсь більшій духовій праці. Вони були наче закускою по добрім похастунку. Читальники мали велику роботу і сеї роботи було досить для кожного члена.

Усе товариство поділило ся на кілька гуртків. Один гурток, се були співачки і співачки. Другий гурток становив драматичний кружок, що підготовляв ся постійно до вистави комедії „Дихий день“. Третій гурток, до котрого належали найсвідоміші одиниці, узяв на себе всякі реферати і читане в голос та відповідне пояснюване трудніших книжок та визначніших газетних статей. А читати було що і було кому. Закуплено кількох книжок до бібліотеки, кілька журналів і кільканайцять часописів. Бібліотекар і його помічник мали роботи по самі уха. Мали чимало праці і священник з учителем. Вони оба пояснювали звичайно незнані читачам слова та звороти, а густо часто переповідали своїми словами зміст менше врозумілих поезій та прозаїчних творів. Був ще в нашій читальні і четвертий кружок. До него належали переважно жінки й дівчата, що мали під своїм зарядом згадувану вже нами чайню враз з іншими безалькогольними напитками і з усякими закусками та перекусками.

І так читальняне життя було доволі різноманітне, а через те приманливе і притягаюче. До читальні належала вже трохи не ціла громада; лиш найбільші тумани — як справедливо говорив нераз голова Кульчик — уни-

кали сеї сьвятині науки. Люди вже й не дивували ся сим „туманам“, бо знали аж надто добре, що між найчистішою пшеницею найдеть ся нераз кукіль, а в найгарнішій пивниці прокинеть ся в ряди-годи поганий, смердячий грибок...

Учитель заперимітив, що старші читальники (про дітий він вже дбав добре в школі) не знають як слід своєї рідної мови; не вміють гаразд найпримітивніших граматичних правил, а через те їм тяжко приходиться висказувати свої гадки і почування. От він постановив навчити людей граматики руського языка. Коли учитель зголосив ся із відповідним рефератом і витолкував членам читальні значіне та користь граматики, всі присутні заявили велику охоту навчитися того, що кожній людині, яка бажає пізнати красу своєї рідної мови, найпотрібніше. Старші читальники, а особливо члени головного відділу, просили учителя, щоб він таки зараз, не відкладаючи, взяв ся за се хороше діло.

— Як зараз, то зараз! — мовив учитель. — Звертаю однак вашу увагу, що моя лекція потребує що найменше кільканайцять вечерів. Буду старати ся виложити вам лиш найважливіші засади та правила нашої граматики, а хто хоче студіювати сю річ основніше, нехай купить собі відповідний підручник і з него вивчить ся всі подробиці. Мій виклад, який я розпочинаю з нинішнім днем, буде носити назву: „Короткий начерк руської граматики“.

Кожному з нас відомо, що наша мова складається із поодиноких слів, які відтак вяжуть ся в речення, а поодинокими реченнями висказуємо свої гадки. Коли ми прим. побачимо якогось пташка, то можемо про него щонебудь подумати, погадати. Можемо н. п. подумати про сього пташка так: пташок щебече, пташок літає, пташок є гарний і т. п. Коли я свою гадку про того пташка вискажу словами, то се буде називати ся реченням. Щож то є речення? Речення єсть то гадка висказана словами. В кожнім реченню мусять бути дві річі: підмет і присудок. Підмет є то особа або річ, про котру я щонебудь говорю; а те, що я про підмет говорю (висказую) називається присудком. В повисім примірі підметом буде слово „пташок“, а присудком — „щебече“, або „літає“, або „є гарний“.

Я вже сказав, що наша мова складається з слів, яких є дуже багато. Кожде слово ділиться ще на склади (є багато слів односкладових, про що говорити-мемо пізніше), а склади розпадаються на поодинокі звуки. Як я скажу: а, б, в, г, д, і т. д. — то се будуть звуки. Якже я який небудь звук напишу на таблиці чи на папері, — то се вже буде називати ся буквою або літерою. Щож то є звук, а що літера? Звук — то той голос, який ми з себе видаємо при самім отворенню уст, або при помочи різних приладів мовних. Звук можемо вимовляти і чути, але не можемо його бачити. Літера (буква) — є той значок, яким ми означуємо кожний наш звук (голос) на письмі. Букви отже можемо бачити і їх читати. Ви вже тепер певно не забудете, яка є різниця між звуком а буквою. Звук — то голос, а буква — то знак.

Всі букви разом називаємо азбучкою. В руській азбучці маємо всього 32 букв, а крім того один значок, якого уживаємо до м'ягчення деяких звуків, і через те він називається знаком м'який (ь).

Всі ті 32 звуків ділимо на самозвуки (голосозвуки) і співзвуки

(шелестозвуки). Самозвуків маємо десять: а, е, и, і, о, у, я, є, ї, ю. Всі прочі звуки — то співзвуки. До вимовлення котрого-небудь самозвука вистарчає само отворене уст. Сомозвуки вимовляємо без помочи других звуків, самі про себе; їх голос чистий, без ніякого шелесту. Щоби вимовити співзвуки, уживаємо при видаванні голосу окрім рота ще й інших приладів мови, а то: губ (уст), языка, зубів, піднебіня, гортанки і ями носової. Самозвуки ділимо на тверді і м'які. Твердих є шість: а, е, и, і, о, у. — м'яких чотири: я, є, ї, ю. Усі співзвуки є самі про себе тверді, але деякі з них дадуть ся зм'якчити, н. п.: д на дь, з на зь, л на ль, с на сь, ц на ць і т. д. Інші співзвуки підпадають ще іншому родови зм'ягчення, як прим.: г м'якчить ся на ж (Бог-Боже), к на ч (чоловік — чоловіче), х на ш (порох — порошу) і т. д. Не дадуть зм'якчити ся ніяким чином отсі шість співзвуків: б, в, ж, п, р, ф.

Щоби вимовити якенебудь слово, треба тільки разів отворити уста і видати наново голос, кілька в тім слові є складів. Напр. в слові рів — маємо лиш один склад. Таких односкладових слів є в нашій мові багато: пан, хлоп, рай, ніс, чіп, стіл, смерть і т. д. Щоби вимовити слово ма-ти — видаємо голос два рази і через те се слово називається дво-складове. Слово сто-до-ла має три склади, а слово бо-го-слу-же-не аж п'ять складів. Як вимовимо пр. слово о-ко, то бачимо відразу, що воно має два склади, але при тім бачимо також, що вже саме о є тут осібним складом. З того для нас правило: кожний самозвук може бути осібним складом в якомусь слові (А-за, е-хо, и-ва, і-ней, о-жіг, у-хо), але за те ніякий співзвук не може сам про себе творити осібного складу.

При вимовлюванню дво-три або більше-складових слів треба пильно вважати на наголос (акцент). Наголос є то притиск, який падає на один з двох чи там кількох складів даного слова. Наголос в руській мові є доволі трудний, а густо-часто він змінює зовсім значіне якогось одного і того самого слова. Що іншого значить: пла'чу (від слова плакати), а що іншого: плачу' (від слова платити). Інше значіне має слово: дя'кувати, а інше: дяку-ва'ти. Каже ся: пізнаю' того чоловіка (тепер) — пізна'ю його (потім); Боже борони' — дві бо'рони. Таких прикладів можна би навести більше, але я думаю, що кожний і так вже порозумів, о що тут розходить ся.

Найглубша, виверчена в землі, діра.

Найглубша діра, яку виверчено в землі, знаходиться коло місцевості Чухов, в рибницькім повіті, на Шлеску. Її глибини виносить 2.240 метрів (7.347 стіп). Діру сю почато вертати перед десятима роками і її промір на самій горі виносив півтора стопи. Чим однак глубше її верчено, тим більше промір діри зменчувався, так, що в теперішній глибині він виносить всего лиш не цілих два палі. Незвичайно інтересною річю є всілякі степені тепла, які подибувано у всіляких глибинах. І так, 602 метрів під землею тепло виносило 28 степенів Цельзія; в глибині 1267 метрів, 60 степенів; 1583 метрів 70 степенів; 2090 метрів 80, а 2221 метрів 83.4 степенів. Пересічно на кожних 31.8 метра, температура підносила ся о 1 степен Цельзія. Після того в глибині 2700 метрів, або наших 8.856 стіп буде уже так гарячо, що вода закипить. Чи однак взагалі теплота нашої землі так правильно і постійно збільшає ся, про се не мож знати, і здасть ся, люди ніколи не дізнають ся.

Лінолеум

Вправді лінолеум є виробом найновіших часів, мимо сього однак є вже доволі багато фабрик, які вироблюють і розповсюджують сей хосенний фабрикат. До виробу лінолеум уживають головню льняного олію і коркового дерева, з додатком живиці і гуми, т. зв. „каури“. В сей спосіб вихиснують промислові люди відпадки коркового дерева, зглядно його кори, уживаної до виробу корків до затикання флашок. Давніше коркову кору спроваджувало виключно з Іспанії і Португалії; — нині уживають переважно кори коркової дубини, якої великанські ліси відкрито в Альжирі. Коркову кору ріжуть пилами на кусні, наслідно мелють в млинах, наче збіже, пересівають крізь сита і сушать через цілу добу. Порох корковий, який повстає при різанню, а головню мелену кори, є так летучий і легко запальний, що вистане одної іскорки, або полуміни сьвічки, щоби спричинити вибух. Тому і з виробами з лінолеум треба обходитись дуже обережно. До виробу лінолеум уживають тепер також зужитих корків, які давніше безужиточно валялись по сьмітниках.

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

відбуде ся в Пітсбургу, Па. на South Side в Odd Fellows Hall на розі Sarah і 18-ої вулиці,

дня 25-го червня с. р.

На порядку деннім:

- 1) Справа Фонду ім. Мирослава Січинського.
- 2) Справа Фонду ім. бл. п. о. Николая Стефановича.

Русини Українці! Кому дорогий Мирослав Січинський, кому дорога пам'ять бл. п. о. Николая Стефановича, — явіть ся! Справи важні!

За Комітет:

о. М. Данилович,
Петро Феш,
Теодор К. Гут,
Александр Бучак.

Віче

в справі нашого героя Мирослава Січинського відбуде ся

під голим небом, на площі біля фабрики

дня 11-го червня с. р.

в Fogelsville, Pa.

початок о годині 1-ій по пол.

Просить ся о численну участь.

ЗА КОМІТЕТ:

М. Угрин. М. Шеремета. Д. Єдинак.

Товариство ім. „Богородчани“

в Нью Йорку

устроєє в суботу, дня 17-го червня с. р.

Перший Величезний Баль

в галі Макс. Шварца

„Liberty Hall“ при 255-263 Houston St., New York City.

Початок о год. 6 тій вечер.

Вступ від особи 25 центів.

Отсим маємо честь запросити всіх чесних Родимців на сю велику забаву, котра відбувати ся буде при звуках першорядної музики. Зійдемо ся разом, прилично забавимось, поговоримо, пісню засьпіваєм, а на се все знайде ся доволі часу, бо слідуючого дня неділя! Маємо надію, що кожний прибувший гість буде згадувати мило сей приємно переведений вечер. Тож до побачення на балю! За чесну забаву ручить

(22—24)

Е 90 ВАЛЕВИЙ КОМІТЕТ.

Важне для Whirrapu, N. J.!

Подаю до відома Русинів з Whirrapu і околиці, що під ч. 6, Malapardis Road знаходиться нова, чудова галя, пригожа на балі, весіля, крестини і т. п.

Harry Fanok

Вісти зі старого краю.

З російської України.

Тяжко, вельми тяжко приходиться жити нашим братам Українцям під Російським обухом. Медвежа лапа батюшки-царя лягла на сердечній країні, і давить кожний рух в початках, не дає свободніше дихнути, не дозволяє своїм рідним словом промовити. Ще свіжіше в пам'яті усіх насильство, здійснене над нашим народом послухною цареві Думою. Усі ще тямлять, як перед несповна двома місяцями отся Дума допустила в народних школах навчати по польськи, по татарськи, грузинськи, жидівськи, калмутськи — лиш одному українському народові не признано його найсвятішого права — не дозволено говорити мовою, якою його батьки і прабабки прославляли Бога. Се саме зробив також драконський московський уряд із українськими „Просвітами“. Власне рік минув як розв'язано чудово розвиваючі ся, київську і одеську „Просвіти“, хочай за ними не було буквально ні зерна неправди. Про відкриття якихось нових просвітних товариств для народу, нема і бесіди. Переслідуване усього, що українське, дійшло до сего, що в серці України, в Києві не міг навіть відбути ся концерт в пам'ять 50-літніх роковин смерті поета, хочай такі концерти відбули ся в Москві і Петербурзі. Страх уряду перед усім, що лиш нагадує хоч троха на українство, дійшов до того степеня, що в цілій київській окрузі наказано шкільним дітям під строгими карами співати українських пісень, а ученикам гімназії не дозволено вбирати ся в народний український стрій. Інспектор київського округу не дозволив з шкільних бібліотек позичати українських книжок, мимо того, що ті книжки зістали дозволені цензурою. По інших українських губерніях влади почали правдиву нагітку за всяким друкованим українським словом. Селянам не дозволяє ся відгравати аматорських представлень, мимо того, що дотичні театральні штуки перейшли усі цензури і зістали передтим урядово дозволені. Се божевілля, боязнь перед усім українським дійшла такого степеня, що влади не пускають публічно не то вже говореного або друкованого українського слова, але навіть української мелодії; приміром в Хоролі інспектор наказав гра-ти на концерті навіть на балалайках — українську пісню. Незвинна, гальвано звінна оперета „Наталка-Полтавка“, і та в очах російської жандармерії має тепер проти-державний, революційний характер. В п'ятдесятлітні роковини смерті Тараса в багатьох місцевостях строго наказано концертів з того поводу, та навіть заборонено в церкві відправляти по нім панахиду. А там, де були панахиди, поліція вривала ся в церков, списувала усіх присутніх, та погягала їх до одвічальності. Найневинніші річи, такі, що дозволяють ся усім иншим народностям, — заборонено Українцям. Українські часописи, одна за одною, мусять пропадати, їх редактори гинуть по тюрмах. Словом, вольна колись козацька земля гине, пропадає у лютих кайданах.

А однак не сила катого здавити живої народної душі! Ніякі, хочайби і як драконські, як жорстокі переслідування не будуть в силі здусати сего народного руху, що зі стихійною силою здійняв ся на Україні. Правда, український народний рух під московським обухом ще дуже слабонький, але власне ці усі переслідування причиняють ся до його скріплення, до відчинення очей незрячим, до пробудження сплячих. Уся інтелігенція

і поповіство, як і усюди инде, так і в тім випадку, з малими лиш виїмками, пішли на службу панам. Липили ся хлопці: 30 мільйонна, темна маса, яка поводи але постійно прочує ся. Доказом сего сі численні Шевченківські свята, які мимо заказів і переслідувань поліції, тайки, крадьки, наче перші християнські богослуження по катакомбах, все таки відбували ся і відбувають ся не лиш по всій Україні але десь ген, аж за Уралом, по Сибірі, по кіргізьських степах, де лиш зійшла ся волею чи неволею жмінка Українців. І вже недалеко отся хвилина, коли розкують ся віковічні кайдани, народний велитень простягне душі рамена — і настане страшний суд над катами-гнобителями.

З галицької України.

У Галичині, хоч є конституція, однак може і ліпше було-б, щоб її зовсім не було, тої питомо-галицької „св'яської“ конституції. Панове шляхта присіли наш народ, та газдують і пафують народною кровю незгірше, як за небішки Польщі. Річ природна, що галицька жандармерія стоїть зовсім на услугах шляхти і „гуляє“ не згірше московських козаків, знаючи, що і найдикше знущає над руським хлопом виїде їй безкарно.

Красіві часописи приносять відомість про нові два звірства польської ц. к. жандармерії, про які попросту не хоче вірити ся, аби вони могли мати місце в Європі, в „конституційній“ Австрії.

Про обі сі нечувані події подаємо обширніше на иньшій місці. Тут зазначимо, що св'іт дізнав ся про сі звірства лише тому, бо відомість про них дістала ся до часописей зовсім случайно.

А кілько то подібних подій має місце день-денно в Галичині, а св'іт про них ніколи не довідає ся, бо нема кому про них написати! А наш народ з овекою терпеливістю, зносить усе; терпить і мовчить.

Говорячи про сі звірства, годі збути мовчанкою св'іжого лайдацтва, поповненого рівнож в Галичині над нашим людом. Є ним засуд в звісній коронувській справі, про яку ми обширно писали в 21-ім числі нашої часописи. Засуд сей випав як не мож гірше: се бачте польська шляхта взяла в оборону своїх найвірніших посіпаків, москвофілів, і за образу москвофільського маєстату засудила: дяка Ол. Шупака на 5 місяців а В. Лопатчака на 3 місяці в'язниці з щотижневним постом; Івана Бобеляка Джоґаля засуджено на 4 місяці, а П. Бобеляка на 7 днів арешту. Крім сего засуджені мають поносити кошти процесу в висоті 720 корон. Обох обжалованих академиків, Івана Цяпку і Стефана Бобеляка увільнено. „Діло“, подаючи вістку про сей варварський засуд невинних людей, зазначає, що жертви для родиз невинно засуджених приймає Красвий Союз Кредитовий у Львові, на книжочку падничу ч. 3333.

Попри отсі, так сказатиб, більше льокальні справи, у цілій Галичині килять виборча борба. Отся борба потягнула вже за собою і одного трупа. На неділю, 21-го мая назначив капцеський самозванчий кандидат на посла, батюшка Сеник віче в Сернях горішніх, повіт Рогатин. Про се віче ніхто заздалегідь не знав, бо „батюшка“ Сеник, побоюючи ся о свою шкуру, повідомив лиш москвофільські села і то доперва в останній хвили. Коли Сеник в'їздив до села на віче на чолі кільканадцятьох випробуваних піяків і чорносотенців, місцеві чорносотенці мали на „vivat“ вистріляти з моздіра. І моздір висгірив, однак, мабуть з лютости, що його уживають

до такого св'яництва, як приймає москвофільської дряни, пук, і своїми відломками вбив на смерть 17-літнього парубчак. сина вдови, Марусі Іванців. Се однак на Сенику не зробило найменшого вражіння і він, навіть не задержуючи ся, поїхав дальше. І річ характеристична: слідство в тій справі ц. к. австрійсько-польський суд поручив судії Химякови, одностумцеві і личному приятелеві Сеника, та до того ще й кандидатови на його заступника, що то разом з ним ділив ся отсим нещасним „vivat-ом“. Причину сеї польської ласкавости до москвофільського кандидата дуже легко відшукати: о. Сеник не має найменших виглядів вибору, а кандидує єдине в порозуміню з вшехпольяками, щоби призбирані на себе голоси в рішачої хвилі віддати на річ польського кандидата Зборовського.

З буковинської України.

Буковина під одним зглядом найщасливіша з усіх українських земель: вона рішучо раз на завжди покінчила з москвофільською язвою. Недавно відбули ся там вибори до буковинського краєвого сойму, і хочай москвофіли ужили усіх средств, хочай на агітацію сипнули тисячами рублів, присланих з Росії — вони страшно провалили ся: до сойму не вийшов посол „даже ни один русский“! Народ, мочучи свободно розпоряджати своєю волею і голосами, не маючи над собою вшехпольського уряду, сего покровителя москвофілів, рішучо і твердо заявив: проч з москвофільською гнилею! Буковинські вибори наглядно показують, яку мають силу москвофіли і що вони значать без помочи вшехпольяків. Сей погром москвофільства на Буковині тим маркантніший, що там живе споре число правдивих Москалів, так званих Липоганів. Видно, що навіть і корінні Москалі брідять ся ренегатами своєї народности, що за юдин гріш продають кривавому цареві свою душу.

Честь нехай буде за се славній, зеленій Буковині.

І москвофіли, попаривши собі пальці підчас соймових виборів, порішили в часі теперішних виборів до парламенту не ставити вже більше своїх кандидатів на Буковині, виходячи з того założення, що видані на агітацію рублі, будуть змарновані, та що ліпше їх ужиє ся, устроюючи за них „попойку“ в Галичині. Тут разом зі старостинською ласкою вони хоті трохи здадуть ся: покинуть поміж народом.

Та цур і пек їм, отсим москвофілам!

За багато і так вже прийшлося їм чести, тому ліпше і не згадувати про ся гниль, та подати щось веселішого.

З радістю приходить ся нам зазначити, що заходом гуртка чорновецьких Русинів, поталанилось добути концесію на товариство обезпечень на житє і ренти (асекурація на житє). Отся наймолодша наша фінансова інституція буде називати ся „Карпатія“. Русини від довгих літ бороли ся за заснованем такої інституції в Галичині, однак завдяки польським опікунам ніяк не могли ся її добути. І чого не дозволили Русинам в Галичині „браця Поляки“, на се дозволили на Буковині Німці. Отся нова інституція ввійде уже сими днями в житє. На її чолі стоїть відомий буковинський патріот, др. Стефан Смал-Стоцький.

Оттак то процвітає зелена Буковина, головню завдяки тому, що не розказують у ній Поляки. Є вона наглядним доказом того, що наш народ хоті головню складає ся з маси хло-

пів, є вже високо-культурний, з душею повною гарних і вяселих ідеалів.

З угорської України.

Отсе приходиться ся нам говорити про найбільшійше місце на нашому народньому організмі. Угорська Русь — край нужди, темноти і визиску, притоптаний ногами чужих і своїх відступників-ренегатів. Сердечний угорський народ, ся зелена галузь із могутнього українського дуба, є лишений сам собі, на поталу судби. Інтелігенції св'ятської нема ніякої, св'ященство з виїмками, які можна почислити на пальцях одної руки, почуває себе Русиною лишень тоді, коли дре шкіру з руського хлопця. Приватно і публічно се суть загорілі Мадяре, горячіші мадярські патріоти навіть від самих питомих Мадярів. Про просвіту і добро хлопця вони не дбають, а як щось для ока роблять, то лишень тоді, коли видять в тім свій питомий інтерес. І не дивниця, що угорсько-руський хлопа масами кидає свою вітчизну та емігрує за море, в Америку.

Ось недавно відбули ся в Угорщині вибори до парламенту в Будапешті. І наші Русини післали туди двох своїх представителів, в особах двох гр. кат. св'ященників. Але народ буде мати із тих своїх заступників стільки хісна, що кіт наплакав: сеж вправді гр. кат. св'ященники для угорських Русинів, але національно не Русини, лиш „чистокровні“ Мадяре, яких „матірною“ і розговорною мовою є мова мадярська, які лиш зі своїми парохіянами говорять по руськи, а з „панами“, т. є. публічно, та в своїм домашнім кружку, говорять виключно по мадярськи. Але по що про се писати? Ми тут в Америці аж надто часто маємо нагоду стрічати ся з отсею угорською інтелігенцією. Як вона дбає про просвіту свого народу, та в яким степені почуває у собі руського духа — се бачимо наглядно власними очима.

В країні темній, здасть ся, забутий навіть Богом, у нужді, обсядений і висисаний до краю жидовою, коротас жите угорсько-руський народ, ся частина великого, тридцять-мільйонного велетня. Народних часописей нема, книжок нема, шкіл нема. Виходить вправді дві часописи, „Неділья“ і „Наука“, але який з них хосен? Першу видає само мадярське правительство якимсь жаргоном, мовою, якою народ не говорить, а яка має бути „літературним“ язиком“. Вона служить виключно тільки на се, аби як найскорше змадяризувати сі останки руського народу, що ще лишили ся при своїй мові. Не кажемо як би дехто тут в Америці схотів сказати: вірі, бо сама віра, як мильно голосять, зовсім ще не боронить від вижардовлення. Доказом сего є сотки угорських сіл, у яких народ є вправді гр.-кат. обряду, але по руськи не вміє ні словечка; се суть колишні Русини, а тепер зовсім змадяризовані, які позбули ся своєї мови, своєї народної приналежности, а яким лишив ся лиш сам обряд. І чи таких гр.-катол. Мадярів можна уважати Русинами? Ні! вони, хоті вірою суть гр.-католиками, однак для нашої народности на віки пропавші. — Друга часопись „Наука“, се часопись оперта на „історических началах“ поклонниця москвофільства. Школи суть віддані під нагляд і управу церковним консисторіям, щось подібно, як се було „во время оно“ в Галичині. І вони, місто просвіти ширять мадярські ідеї, учать нехтованя усього, що руське і рідне, а уважання за гарне і панське усього, що мадярське.

Однак і там, на угорській Русі, послідніми часами жива, народна душа починає яснійше пробуджувати. Свідомість і народна окремішність починає пробуджувати ся і, дай Боже, аби остаточно пробудила ся, заки буде за пізно, то є, заки мадярщина і словаччина не пролотять руського острова.

Касове справозданє

Управи фонду ім. Мирослава Січинського
в Пітсбургу, Па.

Дохід.

8-го грудня оголошено дохід
(див. „Свобода“ ч. 49 з минулого року) 1.053.34

Від 22-го падолиста м. р. до 22-го
мая с. р. вплинули отєї датки:

Григорій Штокайло	5.00
Дм. Уриновський	2.00
Іван Гринда	2.00
Теодор Дашинич	5.00
Вол. Каршин	5.00
Михайло Станчак	2.50
Іван Милий	5.00
Дмитро Гринда	2.00
о. Пеленський	10.00
Н. Н.	1.00
Константин Каршневич	4.00
П. Шпікула	15.00
о. Ващишин	25.00
Ілько Кош	5.00
Іван Войтович	10.00
Пилип Войтович	10.00
Антін Пиндус	10.00
Лука Багрій	5.00
Ілько Кудлик	1.00
о. Данилович	10.00
о. Стефанович	25.00
Іван Гузік	1.00
Николай Пиріг	10.00
Василь Кочкодан	4.00
Михайло Смоляк	5.00
Ол. Бучак	25.00
П. Гончарик	2.00
В. Лобур	2.00
Іван Сурилко	20.00
Збірка Гвоздика	2.50
Т. Городиський	5.00
Проценту наростло	9.89
Русько-Народний Союз з о- сідком в Джерзі Сіті	1000.00

Загальний дохід 2.303.23

Дня 16-го мая с. р. вислано до
Красного Союзу Кредитового у Льво-
ві через German S. a. D. Bank в Пітс-
бургу міжнародним м.-ордером число
779608 звісної фірми Knauth Nachod
& Kuehne 10.000 Корон т. є. \$2.027.00

Зіставленє:

Дохід	2.303.00
Розхід	2.027.23

Стан фонду 276.23

З того знаходиться в масі
спадковій по бл. п. о. Сте-
фановичеві 212.50
Решта ульокана в бан-
ку в Гомстед, Па. 63.73

Панове Субскрибенти! На пам'ятнім
вічу в Пітсбургу, добровільно, ніким
несилувані, вписались на лісту
жертводавців, декларувались значні
датки, сьвято прирікались, що до
31-го грудня 1910 року зложите обі-
цяні жертви, а навіть Ви, Панове,
дозволили видрукувати свої назвиска
в „Свободі“. Ми вірили, що слова
дотримасте, та розчарувалисьмо ся.
Третина субскрибентів позабула на
свій обов'язок, або сповнила його лиш
в незначній часті. Чи се не сором,
Вам, синам „сердешної України“?

Ви причиною, що фонд всім доро-
гого Січинського не вийшов доси в жи-
тє. Всі Ви чваните ся, гордите ся Сі-
чинським, та втанувати його не „сло-
вами а ділами“, нема кому. Родимці!
Дня 25-го червня відбуде ся в Пітс-
бургу віче, а перед тим збори Управ-
и Фонду. Поспішіть з обіцяними
лептами всі до одного, а сповните не
тільки свій і народний обов'язок, але
пошануйте як найкраще свого лю-
бимця Мирослава.

Чеки, або почтові м.-ордери, про-
симо виставляти на імя:

Р. Fesz,
303 Dickson Str., Homestead, Pa.
а відсилати на адресу:

А. Buczak,
1401 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

За Управу Фонду:

о. М. Данилович, предс.,
Петро Феш, касієр,
Олександр Бучак, секретар.

Як там у небі?

Два панотчики гарненько
Попразникували,
Тай у двох собі при чарці
Нічю розмовляли.

Розмовляли сєє тєє,
Чого серце повне,
А як сьвітське перебрали,
Нумо про духовне.

„От письмо сьвяте не пише
І не знають люде,
Як то праведним по смерті
Там у небі буде.

„Ані око не видало,
Не чувало вухо“ —
Се, сказати тобі по правді,
Троха темно й сухо.

Я собі міркую грішний —
Прости гріха, Боже —
Те, за що тут всякий бєть ся
Й осягнуть не може,

„Те братерство, однодушність,
У якій всі люде
Зіллють ся в найвисшу спільність—
Ось що в небі буде“.

Другий мовив: „Ей, зішли ви
На слизьку дорогу!
Се-ж соціялізм вам сниться ся
Бридкий Пану Богу.

„Ні, мабуть не буде в небі
Комуїзм і спільність.
Атжеж дар для нас найвисший
Повна лична вільність.

„Кожий жий собі як хочеш
І роби, що знаєш,
Кожий пан своєї волі,
Волю й силу маєш.“

„Ну, панотче! — мовив перший —
Се цікаві вісти,
Що ви навіть Пана Бога
Вперли в анархісти.

„Там то був би рай, як би так
Людам волю дати!
Мусів би сам Бог із нього
Перший утікати.“

Довго-довго сперечались,
Вже й північ пробіла:
Той за спільність, сей за рівність,
А зійтись не сила.

Мовив перший: „Що балакати!
На одно згодім ся!
Всю опівнічну пору
Сьвято поклонім ся:

„Хто з нас перший сьвіт покине,
В раю водворить ся,
Має другому за три дні
У сні обявить ся

„І сказати, як там в небі
І які порядки.“
Погодились, поклали ся,
Потюпали спатки.

Чи там рік минув, чи піврік,
Перший умирає
І другого через три дні
У сні навіщає.

„Здоров, брате!“ — „Здоров, отче!“
„Ну, я присьвятив ся.“
„Слава Богу! І по небі
Добре роздивив ся?“

„Роздивив ся.“ — „Ну, і як там?
Говори мій друже!
Тайну божую збагнути
Я цікавий дуже!“

Мовив дух: „І збагнути
Певно річ висока,
Та на се не твого треба
І уха і ока.

„А про те, що ми колисьмо
Суперечку гнули,
То оба ми, любий друже,
Пальцем в небо ткнули.

„Там порядки — ні по твоїй,
Ні по моїй мові,
А зовсім, зовсім інакші“ —
Тай щез на тім слові.

Іван Франко.

Два приятелі.

Було двох парубків, що дуже лю-
били ся; оден звав ся Омелян, а дру-
гий Богдан. Та стало ся нещастє. Оме-
лян тяжко занедужав так, що прий-
шло ся йому вмирати. Перед смертю
прикликав до себе свого товариша
Богдана.

— Видиш, братику Богданку — ка-
же до него — що я буду вмирати, та
маю перед смертю єще одну просьбу
до тебе. Прошу тебе, прийди за рік
на мій гріб; бо якби ти не прийшов,
то будемо мати рахунок з собою.

Богданко обіцяв прийти. Розпро-
щали ся оба і Омелько помер.

За рік пішов Богдан на гріб Омель-
ка. Укляк, помолив ся Богу за душу
приятеля тай хоче вставати і відхо-
дити. Ба, але гріб отвирас ся і ви-
ходить з него його товариш Омелян.

— А ти тут, брате?

— Таж тут.

— То добре. Ходи-ж тепер сюди
до мене та подиви ся, як я мешкаю.
Взяв мерлець Богдана за руку і по-
вів його по сходах в долину.

Ідуть, ідуть, довго йдуть, аж вкін-
ці приходять до дуже великого та
хорошого будинку. Там так видко і
ясно, що аж любо, а пташки сьпіва-
ють, що просто розкіш, і Богданови
здає ся, що він в самім небі. Омелько
подав своему товаришови крісло.

— А може би ти що з'їв? — питає
ся.

— Ні! — каже Богдан. — Тут так
любо та мило, що я тут во вік сидя-
чи, не хотів би їсти.

Та мимо того взяв Омелько това-
риша за руку і повів його до друго-
го, єще красшого покою. Там стояла
на столі золота тарілка, а на тій та-
рілці пять ягідок. Омелько подав Бог-
данкови одну ягідку, і той з'їв, по-
дав другу, і той з'їв, і так всі.

— А чому ти, приятелю, не їш
жадної ягідки? — питає ся Богдан
Омелька.

— Чиж ти не знаєш, що умерлі
не їдять? — відповідає мерлець. —
Але небоже, тобі вже час до дому!

— Та я з тобою во вік сидів би,
так тут добре та любо, а ти мене вже
виганяєш!

— Не можна, друже, довше тобі
тут забавляти ся, бо я лише на стіль-
ко собі у Бога ласки випросив! —
і взяв його за руку та вивів знов на
сьвіт Божий. — Іди-ж собі тепер з Бо-
гом, мій любий Богданку! Дякую тобі
за твоє добре серце і за твою щирю
любов до мене єще по смерті. Але
на відхіднім даю тобі єще одну при-
ятельську пораду. На котрім будь
місці будеш віднині знаходити ся, то
ніколи не оглядай ся позад себе, хо-
тяйби там не знати що за тобою кри-
чало! Пам'ятай! — сказав, ляг у гріб,
а гріб за ним затворив ся.

Богдан лишив ся сам оден. Ди-
вить ся наоколо себе і нічо не пізнає.
Цвинтар не той, гроби не ті, хрести
не ті, дерева інші. Іде дальше, цер-
ков не та сама; якась велика муро-
вана, наоколо мур, а в мурах брами;
а перше було все старе, мале, дере-
вяне. Приходить до села, і села не
пізнає: інакші хати, інакші люди.
З тяжкою бідою пізнав своє обійсте.
Приходить там, застає якихсь чужих
людей, йому незнайомих. Питає ся
за своїми родичами.

— А ти що за оден? Ми тебе не
знаємо ні відаємо! — відповідають
йому.

— Та я нині рано звідси вийшов
помолити ся на гріб мого товариша,
а тут так за той час все змінило ся!
Але тут моя батьківщина і я тут за-
мешкаю, а вас всіх повиганяю!

— А то якийсь пройдецьвіт-заво-

лока! — погадали собі люди і про-
гнали його з хати.

Пішов Богдан до сьвященика, і
сьвященик инший. Та став йому роз-
казувати, як називали ся його батьки
і що з ним сталось. Сьвященик за-
глянув до метрик.

— То вже пятьсот літ, як твої
родичі жили! — каже.

— Сьвят, сьвят, сьвят! — погадав
собі Богданко. — А зі мною що ста-
лось? То кожда ягідка, якою мене
Омелько почаствував, стала за сто літ
мого життя!

Пішов він до громади, допомина-
ти ся за своїм ґрунтом. Громада пі-
знала, що з ним заподіяло ся незви-
чайне чудо, і присудила йому на ме-
шканє його обійсте, дотеперішним
же мешканцям надала инше місце на
мешканє.

Осів наш Богданко знов на своїй
батьківщині і господарє. Богато літ
уже минуло від його пригоди, аж раз
якось поїхав в поле по снопи. Вер-
тає вже з снопами, коли чує, щось
позад него тріснуло...

— Ой гвалт, ратуйте! — крикнуло.

Оглянув ся Богданко позад себе,
дивить ся: якась пані їхала візком,
перевернула ся, візок поламав ся, а
сама верещить, що має сили, „ратуй-
те тай ратуйте!“ Пішов Богдан ра-
тувати. Підійшов паню.

— А то ти, пташку! — вона до
него. — А ти де був так довгі літа?
Я за тобою цілий сьвіт з'їздила, що
вже й оси поломали ся, а тебе не
надибала. Я вже всіх людей з твого
часу позабирала, а ти єще по сьвіті
волочиш ся!...

Богдан настрашив ся що не міра.
Нагадав собі пересторогу Омелька,
щоби ніколи не оглядав ся позад се-
бе, хочби там не знати що і як кри-
чало, але вже було за пізно.

— Іди, голубчику, — каже пані
до него — до дому, іди та ладь ся
в дорогу до Омелька!

Богданко відразу так тяжко охляв,
що ледви дійшов домів. Положив ся
в ліжку, прикликав сьвященика, ви-
сповідав ся, запричащав ся тай зараз
умер.

ПИТОМИЙ ВОРОГ.

Чоловік, який не перестає робити се, про
що знає, що воно йому виходить на шкоду,
є зовсім певно своїм власним, найгіршим во-
рогом. Однаково-ж суть случаї, де чоловік
ніяк не є в силі відвикнути і то навіть в та-
ких случаї, коли про се усердно старає ся.
Він лишень на се може спромочи ся, що в ра-
ди-годи на короткий час ставить опір споку-
сі. Такими привычками є пиянство, обжир-
ство, заживанє трутизн, пересиджуванє пізно
в ніч та втіхи, руйнуючі чоловіка фізично і
морально. Хотілибсьмо порадити вам, і то
не лишень повисше згаданим людям, але і
зовсім здоровим, щоб принайменше оден мі-
сяць в році посвятити очищенню свого ор-
ганізму. Уживайте Трінера Американський
Еліксир Гіркоґо Вина. Воно прочистить ва-
ше тіло із всіх нечистостей, pomoже в травле-
нню і природним способом відновить вашу
кров. Додасть вам охоти до їди, скріпить нер-
ви і тоді зможете оперти ся всяким покусам.
Сей лік є добрий в усіх недомаганнях жолуд-
ка і внутренностей. По всіх другосторах.

E 91 JOS. TRINER,
1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Дармо \$32 грамофон плитовий

Величина: скрин-
ка 12 цалів довга,
а 7 цалів широка.
Труба довга на 22
цалів. 23-24

Кождому Русинови, ва-
жешкалому в якімнебудь
місті Америк, дамо сей
грамофон новім даром.
Пішіть по усьлях і залу-
чіть 2-центову марку на
відповідь до:

RUSSIAN TOBACCO CO.
343 E. 9 Str., Dept. 8., New York, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ життя.
Вступне після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А“ (ціле посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отец родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Ч. 1813 КВІТ \$166.66

на сто шістьдесят шість доларів 66 центів, котрі п. Теодозія Шренкель-Рейнолде отримала як посмертну за допомогу по бл. п. Насті Шренкель з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Йонкерс, Н. Й. дня 28. цвітня 1911. Теодозія Рейнолде.

Сьвідки:

о. Д. Добротвор.

Стефан Оліяр.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 12.

Алексій Трембач, предс.

А. Серафим, секретар.

Ч. 1846 КВІТ \$100.00

на сто доларів, котрі п. Петрина Михаліско отримала як надзвичайну за допомогу (невилічима слабкість) з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Йонкерс, Н. Й. дня 18. мая 1911. Петрина Михаліско.

Сьвідки:

о. Д. Добротвор.

Стефан Оліяр.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 12.

Алекс. Трембач, предс.

А. Серафим, секретар.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів

відділів Р. Н. Союзу просить ся братські оголошення в справі мітингів призначені до друку в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союзу“ присилати в сей спосіб, щоб вони найшли ся в редакції найпізнійше в понеділок рано того тижня, у якім мають бути поміщені в часописи. Усі оголошення, які прийдуть до редакції пізнійше як в понеділок, не будуть поміщені скорше аж на другий тиждень.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Василія Великого, від. 168. подає до відомости, що на річний мітинг, дня 7. мая, вибрано слідуєчий новий уряд на рік 1911: М. Даньків пр.; Ів. Стек з пр.; А. Космина, кас.; Гр. Демкович, з. кас.; Гр. Клим, скр. і організатор Р. Н. Союзу; Гр. Гіба заст. скр.; контрольна комісія: Ів. Сеньків і Ів. Гелета; надз. хорих: М. Гузар і Гр. Дячишин; В. Іваніло, капіт.; Пр. Будняк, хорунжий; П. Вишньовський, дв.; І. Крук, з. дверн. Мітинги відбувають ся в першу неділю по першій, в гали Николая Ваверчака, 720 Charles St. Адрес Секретаря злучить: Григорій Клим, 757 State St., Perth Amboy, N. J. — М. Даньків, пр., Гр. Клим, секр.

ПІТСФІЛД, МАСС., Бр. сьв. Димитрія, від. 150, подає до відомости всім членам, що піврічний мітинг відбуде ся 11. червня (юнія) в домі Григорія Гуски, 35 Greylock Ave. Член, котрий не прибуде на мітинг, заплатять 50 цнт., урядник і дол. карі. — Грицько Андрій, пред., Ник. Щербань, секр.

ДЖОМЕНКА, Н. Й. Л. АЙЛ., Бр. сьв. Юрія, від. 160, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річний мітинг відбуде ся в неділю, дня 18-го червня с. р., точно о 3-ій годині по полудні в гали під числом 100 Rockaway Road. На тім мітингу будуть поладжені дуже важні справи, також відбуде ся вибір нового уряду. Кожний член мусить явитя ся і заплатити свій довг. Хто не заплатити довгу, буде визначений з Братства і Р. Н. Союзу. Неявивший ся член, (або членкиня) який не подасть причини неявлення, заплатить 50 цнт., а урядник і дол. карі. Рівночасно подає ся до загальної відомости, що нових членів буде приймати ся без вступного до Братства в місяцях червню, липню і серпню. Братство платить 5.00 дол. тижнево в разі слабости або каліцтва, а також в разі якогось випадку подає поміч і пораду. — Я. Притика, пред., М. Бережанський секр., Ф. Остапович кас.

ФЕНІКСВІЛ, ПА., Бр. сьв. Володимира, від. 240, подає до загальної відомости, що мітинг відбуде ся дня 11-го юнія с. р., в домі П. Лесового, о годині 2-ій по полудні, на котрім наступить вибір бракуєчих братських урядників, го є секретаря і касієра. Неявивший ся член заплатить 50 ц. карі. Павло Лесів предс.

ЛАКАВАННА, ПА., Бр. сьв. Георгія, від. 137, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся 17. червня, на якім наступить вибір нових урядників; неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник і дол. карі. — Н. Мазурчак, предс.

КАРНЕГІ, ПА. тов. „Запор. Січ“, від. 136, подає до загальної відомости що піврічний мітинг відбуде ся на дні 11. червня о 1 год. по пол. в гали церковній під ч. 220 Jane St. На мітингу предложить ся піврічний рахунок і справозданє зі всіх книг. На сей мітинг мають явити ся безумовно всі члени як місцеві так і плейзові. Неявивший ся член на мітинг заплатить 50 цнт., а урядник і дол. карі. — І. Кончак, секр.

ОЙЛ СІТІ, ПА. Бр. Усп. Богор., подає до відомости, що мітинг відбуде ся 11-го червня с. р. в новій гали, 410 Seneca St. — І. Фрис, пр., К. Буряк, секр.

НЮ БРИТЕЙН, КОНН. Бр. сьв. Ап. П. і П. від. 254. повідомляє всіх своїх членів, що дня 13-го червня о год. пів до восьмої вечером, відбуде ся піврічний мітинг. Справозданє касове і інші важні справи. Неявивший ся член підлягає карі 25, а урядник 50 цнт. Нових членів буде приймати ся до Бр. без вступного, а до Р. Н. С. після статута. Маючі охоту вступити до Бр. можуть засягнути близших інформацій у секретаря і організатора кожного дня, під ч. 30 Clark St., New Britain, Conn. — М. Карбовник: пр., Н. Фесак, секр.

ГОДСОН, Н. Й. Бр. сьв. Йосафата, від. 273. повідомляє, що піврічний мітинг відбуде ся 18-го червня с. р. в домі п. Лубянецького. Неявивший ся член підпадає карі 50 цнт., а урядник і дол. Позамісцеві члени мають зголосити ся на адресу: В. Хома, Box 104, Hudson, N. Y. — В. Хома, секр.

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ. Бр. сьв. Ів. Крест. від. 247. повідомляє, що піврічний мітинг відбуде ся дня 14-го червня с. р. Неявивший ся член підлягає карі після статута; члени довгуючі, а не вирівнавши своїх задегностей, зістануть суспендовані. — І. Борис, пр., М. Вольний секр. фін.

КАНОНСБУРГ, ПА. Бр. сьв. Арх. Мих., від. 84. подає до відомости, що дня 11-го червня відбуде ся піврічний мітинг. Кожний член має явити ся і вирівнати свої задегности. Неявивший ся член заплатить 25 цнт., а урядник 50 цнт. карі. Нових членів буде приймати ся до Бр. без вступного. — М. Віняр пр., І. Гойда, кас., І. Радомський, секр.

СКАРБРО, В. ВА. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла, від. 180, повідомляє всіх своїх членів, що дня 11. червня 1911, в неділю, о годині третій по полудні, відбуде ся піврічний мітинг, на котрім має предложити ся справозданє касове, і також можуть наступити дуже важні внески. На сій мітингу буде приймати ся нових членів без вступного до Бр., а до Р. Н. Союзу після статута. — П. Мармаш, пр., А. Романів, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Тисмениця“, від. 144 подає до відомости своїм членам, що піврічний мітинг відбуде ся дня 10-го червня, в гали на 7-ій улиці. Просить ся, щоб кож-

ний член і членкиня, явили ся, бо буде складати ся справозданє з шістьох місяців з розходів і приходів та крім сего суть ще інші важні справи до поладження. Початок о 8. годині вечером. — К. Подлуський, пр., Ст. Левицький, кас., А. Зубрицький, секр.

ВІПАНИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Арх. Мих. від. 201 подає до відомости, що мітинг відбуде ся в неділю, 11-го с. м., о 2-ій год. по пол., в новій гали, 6. Malapardis Road. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник і дол. карі. — І. Фанок, секр.

ПОРТ БОВКЛЕЙ, ПА. Бр. сьв. Ів. Кр. від. 223 повідомляє усіх своїх членів, що піврічний мітинг відбуде ся дня 18-го червня. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт., а урядник і дол. До поладження важні справи. — І. Завойський, пр., Д. Капулинський, кас., І. Бойко, секр.

ВІЧЕ!

Заходом братства сьв. Арх. Михайла, від. 297 Р. Н. Союзу, відбуде ся в неділю, дня 11-го червня с. р. о 2-ій годині по полудні в Дравсбург, Па. велике віче з справи

Мирослава Січинського.

На ній буде підписувати ся петиції. Просить ся усіх Родимців взяти у сій вічу як найчисленнішу участь.

М. ГНАТОВСЬКИЙ,
Т. СЕМЕНЮК.

Пошукування.

Де є мій син, Прокіп Затура. Походить з Озірян, пов. Борщів. Нехай зголосить ся і розьме тут гомстед а від мене дістане кількасот доларів. Хтоб про нього що знав, нехай сейчас подасть про се відомість, а дістане 3.00 дол. надгороди.

ПАРАСКА ЗАТУРА,
Brushie, S. Dak.

Задля відіздз до краю, маю річи (furniture) на продаж з трох румів, 6 місяців уживані, час до продажу до 1-го липня с. р.

ГРИГОРІЙ ТИМЧИШИН,
156 North 5th St., Brooklyn, N. Y.

Позір! Червень!

Члени читальні „Просьвіти“ імени Марвіяна Пашкевича,

уряджують

в неділю, дня 18-го червня с. р.

ВЕЛИЧАВУ ПРОГУЛЬКУ (Пікнік)

в парку Geo. Staub-a, на Mt. Washington.

Дороговка:

Зі Савт-Сайд беріть Р. Л. Е. Траппер Car-y на West Carson ул. коло Лейк-Ірі дипа; на Point Bridge возьміть Mt. Washington кару. Висідайте на West Liberty Bridge де буде на вас чекати наш провідник.

Если хочете добре забавитись та налюбуватись весною, то прийдіть на сю забаву, а не пожалуйте ніколи. Ану, всі! щоб не бракло ані одного Пітсбурщана на сій прогульці! Про добрі перекуски і скріпляючі напої постарася Заряд Читальні.

И. Шпікула, предс.,
Т. Г. Кульчицький, кас.,
Е. Ганяк, секр.

Дякоучитель, уміючий провадити хоральний сьпів і учить діти, шукає відповідної посади. Зголошення просить ся слати на адресу:

JOHN KALINOWICZ
Maltby, Pa. Luz. Co.

Покровитель і почетний член Р. Н. С.:
Іх Преосв. Стеф. Сотер Ортинський,
перший руський Епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпона, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
А. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добощ, Lausford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранек, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Редактор:
Осип Стеткевич, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Управитель друкарні:
Константин Кирчів, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
находить ся під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі) Jersey City, N. J.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсам увагу ш. Секретарів, щоби не прислали декларацій без виповнення сьвідомства лікарського, яке находить ся на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть приязні. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано, на яке посмертне член хоче належати, перечеркнем слово ціле або половину посмертне (ого), кілько має він його жена літ, імя жени або якого иншого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виповнювати і присилати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду
Р. Народного Союзу в Америці.

КАЛЕНДАР.

ЧЕРВЕНЬ.

н.ст.	Дні	Руські свята
8	Четвер	Карпа
9	Пятн.	Терапонта
10	Субота	Накити Сл. ус.
11	Неділя	Соп. св. Духа
12	Понед.	Пресв. Тройці
13	Вівтор.	Єрмія
14	Середа	Юстина

НОВИНКИ.

¶ Т. Рузвельт, бувший президент Злучених Держав заявив, що не прийме уже більше кандидатури на президента. В виду того кандидатом републиканської партії буде опять теперішній президент.

¶ З Ватикану наспіла тут відомість, що на місце помершого в лютім с. р., філадельфійського архієпископа Патрика Райна (Ryan) іменованний Едмунд Ф. Прендергаст, дотеперішній єпископ-суфраган з Філадельфії. Се іменоване стрінуло ся у відповідних світських та духовних кругах з великою несподіванкою, бо всі були того переконання, що на опорожненій архієпископській катедрі в Філадельфії засяде Msgr. Kennedy, ректор американської духовної семінарії.

¶ Трьох Італійців зійшли ся на розі двох улиць в Лонг Айленд Сіті, Н. Й. і по короткій суперечці розпочали „національну“ забаву... Кожний з них виняв з кишень бритву і став калічити один другого найбільше по лиці, а відтак по голові і раменах. Наслідок борби був сей, що двох зухів опинили ся в шпитали, а оден, також порядно назначений, у повітовій в'язниці. Доси було відомо, що тільки мурини звикли пописувати ся в борбі сим острым оружем. Тепер, як бачимо, і нащадки колишніх Римлян хапають ся за бритви. Може воно і не дивно буде, коли зважимо, що так мурини як і Італійці, се сини горячого полудня.

¶ В обороні листоношових ніг. З головного поштового заряду розіслано по всіх усядах повідомлене, що листоноші не є обовязані доставляти листи до таких домів, в котрих находит ся собаки в ролі небажаних „кравців“ та „хірургів“... Се розпоряджене поштового департаменту є вельми корисне і слушне. Кожний листоноша має ноги для свого власного ужитку, а не на те, щоби вони були предметом зажертовости усяких злосливих „Файдів“ та многих пестюхів в роді різних „Фіалок“. Як бачимо, поштова управа станула в обороні долішних частин тіла своїх урядників і протестує проти того, щоб собаки „дякували“ листоношам за дорученє почти їх властителям.

¶ Минувшій п'ятниці вибухла кровава бійка між місцевими Греками в Ансонії, Конн. Оден чоловік убитий, а десять тяжко поранених. Борбу розпочало двох людей в одній столовній (boarding house). Петро Катарас пробив ножем Якова Джорджа і почав утікати. В дверях дому наткнув ся на кільканадцять своїх родимців і став робити собі дорогу крізь збиту товпу, раниачи ножем на право і ліво. Утік врешті до ліса, а за ним пігнали ся пошкодовані. Опісля другий якийсь гурток (мабуть сторонники Катараса) пустив ся за першим і настав завзятий „файт“, що тривав пів години. От, горячий народ!...

¶ Справедливий засуд. Один нюйорський машиніст оставив свою жінку і п'ятеро дітей на ласку судби,

а сам утік з дому і бурлакував по околиці цілий місяць. Нарешті його придержано в Ньюарку і віддано під суд. Судія сказав до обжалованого: „Відколи ви відірвали ся свого дому, одна ваша дитина померла, а одна народила ся. Се було подвійним ударом для вашої бідної подруги. Я маю велику охоту запакувати вас на довгий час до в'язниці. Кожний чоловік, який утікає від своєї жінки і дітей, заслугує на тюрму, але задля добра ваших діточок я видаю отсей засуд: „

„Від тепер маєте платити своїй жінці \$10 тижнево на удержанє ваших дітей; а щоб се могло стати ся навіть без вашої згоди, велю вам зложити в депозит 1.000 доларів готівки. Як не схочете платити самі, тоді призначена мною тижнева заплата буде виплачувати ся вашій родині зі зложеного вами депозиту. Якже сей депозит колинебудь з вашої недбайливости до своєї родини вичерпає ся, тоді я прикличу вас до себе і преневолю давати вашій жінці і дітям дальше удержанє, або... або скажу вас замкнути!“

Брат арештованого машиніста зложив сейчас вимаганий депозит і тоді доперва судія увільнив несовісного батька і мужа.

¶ Новий воєнний корабель, т. зв. дреднот (dreadnought) спущено минувшого тижня на воду в Філадельфії. Має він бути одним з найбільших великанів на цілій кулі земській, а називаєт ся Wyoming. Є він довгий на 550 стіп, а широкий на лінії водній 93 стіп. Його поємність виносить 26.000 тон. Обчислена пересічна швидкість 20½ вузлів на годину.

Папцирник Вайомінг є шестим зряду американським дреднотом. Інші його „товариші“ мають оті назви: Arkansas, Delaware, Florida, North Dakota і Utah. Сегорічний конгрес ухвалив побудувати в як найкоротшім часі еще два великі дредноти. „Вивінуване“ Вайомінгу є слідуєче: дванайцять 12-цалевих гармат, двайцять одна 5-цалевих пушок, чотири пушки 3-фунтові, дві одно-фунтові, дві машинові гармати 30-го калібру і дві підводні торпедові туби. Залога сего нового панцирника буде складати ся з 54 офіцерів і 1.030 рядових матрозів.

Сила маринарки різних світових держав що-до кількості і розмірів воєнних кораблів іде в такім порядку: Англія, Німеччина, Злучені Держави, Франція, Японія, Росія, Італія, а на самім хвості „наша“ возлюблена Австрія.

¶ Далеко на півночі аж у Форт Сміт, домініяльне канадійське правительство заложить сего року досвідчальну фарму. Буде се перша того рода фарма в найдальшій півночі. Чи можливе там господарство, покаже ся власне на сій фармі.

¶ До чого то темнота, а разом з тим низькі почування не доводять! В віп'іпегській корті відбула ся оноді проти Івана Савіцького розправа за те, що він заміряв зробити кінець родинним сварням і в тій цілі хотів, аби його жінка випила горівку з якимсь зачарованим попелом. Його покарано гривною \$52.35 а крім того має заплатити адвокатські кошта. За те, що брат Івана копнув свою братову і помагав в дечому, має заплатити також 22 дол. і кошта. І чи не сором, що наші люди ще вірять у такі глупі річі, як якісь зачаровані попелі?...

¶ Смерть укр. бандуриста. В селі Волосківці чернігівської губернії, помер в великім убожестві звісний бандурист, Терешко Пархоменко. Полишив сліпу жінку і 6 дітей. Д-ій Л. Чалий присвячує йому в „Раді“ отсю посмертну згадку.

Помер наш бандурист, відомий Терешко Пархоменко. Замовкла його голосна кобза. Урвали ся струни, що брели по всій Україні, відроджуючи давню пісню її синів. Знало Пархоменка село, знали великі і малі міста. Хто з нас не чув, як надзвичайно чудим голосом співав він з кобзою разом свого „Морозенка“. Ніхто вже тепер так не заспіває сеї думи сумної... В атмосфері тяжких злиднів, в страшному убожестві помер сліпий кобзар України, старцем помер, як і жив старцем. Невеселе се було життя. Бачити світ широкий, прекрасний перестав він вже тоді, як дорослий був. І знайшов собі втіху-пораду — голосну кобзу. З нею блукав сліпий музика по сьвітах. Тішив голодних і ситих. І голодний помер від сухот, маючи тільки 37 років. І 15 років не грав він на кобзі... На концерт їдучи, Пархоменко тяжко застудив ся бо не гріла невидючого блаженка одежа. Треба гоїтись. Ні защо. Продав хатину в с. Бурківці і вийшов на хутори в с. Волосківці. За землю дав тільки завдаток, всього не спроміг ся заплатити — і зівстав ся без притулку. Заробити хоч пісню не сила було. Убожество. Недуга. І кобза сиротою стоїть коло слабого співця. Не промовляють вже до його струни гучні. Помер в чужій хаті 24. (ст. ст.) цвітня в 3. год. ранку. Сиротами зостало ся на світлі шестеро дітей. Найменшому тільки місяць. І сліпа жінка кобзарева лишила ся. Вмираючи, Т. Пархоменко благав: „Зверніть ся до знайомих, котрим грав, співав... може вони не забудуть дітей“... Чуєте, люде добрі, благанє сліпцеве? Сліпа жінка... Шестеро дітей... Картина не весела... Коли хто відгукне ся на сльози сиріт, то жертву свою може післати ось куди: „Ст. Сольное, черниг. губернія. Начальникови почт. тел. одділу А. П. Крестову, для Є. С. Пархоменкової, або: Чернігів, Ф. Калашу“. Ратунку благав сліпий кобзар, благають і сироти його..

¶ Сьвято Шевченка в Азії. Дня 2. цвітня відбуло ся в Петровску, за Аральським озером, ювілейне Шевченкове сьвято, заходом місцевого аматорського кружка Українців. На селі, де відбували ся вечорниці, виднів гарно прибраний портрет Тараса, а по обох його боках розмістив ся хор, який дуже гарно відспівав „Зоповіт“. По сім п. Бондаренко розказав поетову житєпись. Гарно випав живий образ, який устатив п. Козир. Відтак наступили співи, вистава 1. дії „Назара Стодолі“ та деклямації. На закінченє хор відспівав „Зазулю“. В день смерті поета відправлено в місцевій церкві панахиду, по котрій сьвящ. о. Шапавадзе виголосив про Шевченка коротку промову.

¶ В новому буковинському соймі засяде 17 українських послів. Се є повне число, яке забезпечує новий виборчий закон. З сьх, 16 послів є з української народної партії і вони становити муть свій одноцільний клуб. Оден посол буде „самостійний“, се соціальний демократ, п. Гавришук. Президентом є посол Николай Василько. Клуб той буде складати ся дальше з отсих послів: о. Теофіль Драчівський, Др. Стеф. Смаль-Стоцький, Др. Теодот Галіп, Георгій Лисан, Єртей Пігуляк, Омелян Попович, Дмитро Бажан, Антін Лукашевич, Теодор Іваніцький, Марко Куриш, Тодор Левицький, Артур Малик, Іля Семака, Николай Спинул, Николай Осадець. Теперішній сойм складає ся з 63 членів (послів). Між ними є двох вірилістів. Їх не вибирають, але засідають вони як послы в соймі, з титулу свого становища. Є се православний митрополит і ректор універ-

зитету. Вибраних послів є 61. Після народностей, в новому соймі засідає: Послів-Волохів 22, послів-Русинів-Українців 17, послів-Жидів 10, Німців 6, послів-Поляків 6. З огляду на се, що послы Волохи ділять ся на два окремі, зовсім ворожі клуби, тому український клуб являє ся найсильнішою партією на Буковині.

¶ Нові сотикові гроші. По 10 літах досвіду, прийшли вкінці торговельні круги в Австрії до переєвдчення, що не зневолить ся публіки до числення на сотики і корони, коли оставить ся ті самі монети, які були за часів ринського. Тому то віденська торговельна палата ухвалила виступити з просьбою до правительства, щоби занехало вибивати монети 2, 10 і 20 сотикові, а замість сего, щоби зачало вибивати 5, 25 і 50 сотикові гроші, а з давних здавкових щоби задержало лише односотикові гроші.

¶ Австрійські маневри відбудуть ся сего року над угорською границею Галичини. Возьме в них участь до 100.000 війська по угорській стороні, а 100.000 по галицькій стороні. На маневрах буде не лише австрійський монарх і наслідник престолоа, але і німецький цісар, Вільгельм.

¶ Бойкот коршмем. Селяни — як подає львівська „Свобода“ — бойкують коршми. І так в Цьвітовій, калуського повіта, бойкот триває вже від давна. Староство вислало до села жандармів, які перевели слідство і віддали деяких селян до суду. В Вавнівцях, бобрєцького повіта ухвалила громадська рада заявити ся проти надачі жидови концесії. А мимо того деякі п'яниці ще заходять до жида. В Гаях, львівського повіта, бойкот коршми не устає. Хто був колись найбільшим п'яницею, оминає тепер коршму, як злого духа. В Хмільній, брідського повіта, з причини бойкоту ціла заверуха. Кількох парубків сидить вже в арешті. В Розгірчу, страйського повіта всі селяни присягли минулих Великодних сьвят в церкві, що цілий рік не вступлять до коршми.

¶ В селі Юревіці, елисаветського повіта, в Херсонщині, відіграли місцеві аматори в двоклясовій земській школі штуку Тобилевича „Суєта“. В тій виставі взяли участь люди з 8 доохрестних сіл. На закінченє відспівано чимало українських пісень. — В Іркутську відбув ся сими днями Шевченковий концерт, з якого чистий дохід 45 карб. 8 коп. віддано на пам'ятник поета. В часі концерту продавано портрети, з чого зібрано 22 карб., які також жертвовано на пам'ятник. — Тов. „Просвіта“ в Миколаїві уладило дня 6. с. м. літературно музичний вечір з танцями. Відіграно „Сватанє“. Л. Чехова, перекл. Л. Пахарецького. Потім наступили спів та деклямація. Дохід був невеликий. 92

¶ Любитель-дивак. Є люди, які своїм надмірним дивацтвом приносять людскости велику прислугу. До тих „диваків“ мусимо причислити також мільонера, Вальтера Ротшільда з Лондону, який має „пречудну“ колекцію блох, що обіймає около 3.000 родів сего доскульного наслідкомця. В сій збірці бракувало ще блох із лиса з бігунових областей. Через довгий час старав ся Ротшільд безуспішно о сі блохи, аж вкінці зарадив лихови інсерат, поміщений в канадійських дневниках. Ротшільд одержав в запечатаній фляшочці три блохи із бігунового лиса і заплатив за них 580 доларів.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. НАРОД. СОЮЗА.

Пер Сіане.

СТРАЙК.

I.

Легесенько спадає широкий гостинець у доли, до фіорду, що із западу вірізує ся у країну. В тім однак місці, де стикає ся фіорд з долиною, лежить місто Лянгестранд — по оба боки довжезного залу, у якім стрічають ся хрусталеві філі ріки з водами фіорду. Лянгестранд се одно з найважливіших міст Норвегії, у якіх процвітає торгівля будівельним матеріалом. Множество бічних долин, кожда із своїм потоком, пиліють мільони струнких сосон у головну долину, де шпаркі гірські потоки лучать ся у могутчу ріку, що з маєстатичним повагом котить свої хвилі до моря; вона двигає на своїх широких барках плаваючі острови, збиті з могутніх пнів, що ще недавно шуміли з буйними вітрами на верхах гір.

По обох боках ріки в Лянгестранді, один коло одного, стояли величезні тартаки, з нечисленними, блискучими зубами. Дараби задержували ся на повбиваних палях, а невсипучі люди тоді приходили і гляділи за знаками, що показували, для якого властителя і до якого тартаку належить надпливши дараба. І один пень по другім зачіплювано сталевим гаком, а опісля він зликав в дверях тартаку. І тоді нараз чуло ся гнівний скрегіт, що за хвилину переходив у довгий, жалібний, посвист: пилки і відвічні пні сосон познайомили ся із собою. І зовсім не довго треба було ждати, як дерево опять лагоджено в дорогу, в культурнім вже виді, як бальки, дошки, ділі, що їх поперед складає ся понад беріг ріки у симетричні ряди. Надпливали широкі, плоскі човна і брали їх на свій поміст, щоб опісля зложити в бездонних магазинах величезних парохідів, стоячих на якорі в порті. А потім уже плило ся у далекі, далекі світи.

На східній границі Лянгестранду заточує ріка широке коліно на північ; там лежить гумлевіцький тартак, один з найбільших у місті, у якому в ряди-годи працює і по сто робітників. Гумлевіцький тартак збудував в половині минулого століття конзуль, Бернт Крігер, що довгі літа був найвизначнішою личністю в місті. По його смерті продовжував почате діло його син, Франц Крігер, який дістав в спадку по батькові крім тартаку, розлогих лісів у горах, та визначної готівки ще й його титул конзуля.

У його то конторі Оскар Антін Андресен став з початку писарем, щоб за пару літ добити ся титулу властителя.

Бо хоть много дістало ся Францови Крігерови по батькові; все таки забракло йому одного, іменно сеї річи, завдяки якій його батько став богатирем на всю околицю. Франц Крігер був знаменитим іздцем і першорядним стрільцем. Його коні були найкрасші в цілому краю, його стрільби добірної якості. Прогульки, полювання і подорожі по далеких краях забирали йому увесь його час. Діло нудило його і він ним зовсім не займав ся. Управа усього фабрики спочила виключно в руках безграничного його повновласника, Оскара Андресена. І одного дня, а було се в осені, наче грим вдарив із погідного неба конзуль Крігер застановив свої виплати. Настало загальне здивоване і переполох в місті; ніхто не хотів дати віре. А однак так було. Усе майно Франца Крігера пішло на ліcitaцію і при третім виклику гумлевіцький тартак і всі його приналежності опинили ся в руках Оскара Андресена. Його самого вечора найдепо

Франца Крігера мертвим у кріслі свого батька; коло його ніг лежав револьвер. Він застрілив ся.

Новий властитель фабрики продовжав роботу з усею силою. На його цасте часи поліпшили ся, так, що загально почали говорити, що він заробляє гарні гроші. Приватне життя він незвичайно виставно; як промисловець, був рухливий і підприємчивий.

Його фінансове положення дійшло вершка, коли він поставив міст. Якось около пів чверти милі повисше його тартаку, у самих серці міста, мав і має Лянгестранд пишний міст, гордо завішений над рікою. Оскар Андресен хотів однак мати міст як найближше своєї фабрики, щоб в сей спосіб скоротити собі дорогу до залізничного двірця. Але заряд міста відкидав усі його просьби в тім ділі. Оскар Андресен не зразив ся однако-ж і післав ще одну просьбу, тим разом о позволеніє поставлення своїм коштом моста. Він порішив його збудувати власними грошми, на коли місто дасть йому привілей протягом десяти літ побирати мостове за переїзд. І тепер він сдержав дозвіл. Йому поталанило оснувати товариство на акціях і як перший акціонер на лісті записав ся Оскар Андресен зі сумою десять тисяч таларів. В сей спосіб побудовано гумлевіцький міст, кількатор стіп понизше фабрики, де корито ріки нараз звужувало ся. На західнім кінці моста поставлено браму, а коло нього мостового. „А тепер мійські скупендряги нехай витягають мошонку, наколи їм захоче ся поставити ногу на моїм мості!“ сказав Оскар Андресен.

Однак в коротці по сім надійшли злі часи, зразу як глухі, грізні вісти, що лягли спершу холодним маревом на буйноцукльсуче, торговельне життя міста, а в медові стали грізною, неумолимою дійсністю, загальною загладкою. Банкротства були на деннім порядку.

І властитель фабрики, Оскар Андресен, не вийшов ціло. Він стратив значні грошові суми, так, що надіяли ся кожної хвилини його банкрутства. „Наконець обчислить ся Франц Крігер із своїм колишнім писарем“, — так не оден говорив. — Однак Оскар Андресен видержав паїку. Фабрика його була постійно в руху, хотяй зі зменшеною силою; і його кредит звільна почав опять збільшати ся, підприємство кріпшало, його значінє росло і не минув рік, а на його груди пишав ся ордер. І тепер не було уже людини, яка не призналаб, що Оскар Андресен займає перше місце поміж сметанкою міста Лянгестранд.

II.

Коли настане уже дійсна зима, а лід закує ріку у крижані пута, тоді стає уся робота. Аж до весни. А робітники, кождий іде в свою путь, кождий з своєю послідною тижневою платою. Щасливий, хто в літі зі свого зарібку умів дещо відложити. А однак більше є таких, що надіючися чогось непевного, казочного, не оглядають ся на будучність, коли належало-б постарати ся о найпотрібніше, щоби перебудувати зиму. Уже одного з перших днів листопада тартаки станули, а се-го року зима була незвичайно остра, зарібки маленькі. Тому у многих робітницьких хатках запанувала нужда, голод і холод. Настали часи чорної кави з цикорію і сухого хліба.

Бо не лиш богати мають свої „сезони“ — також і бідаки знають про них дещо.

Пер Амундсен був сином корабельного робітника і уже змалку звик голувати. У школі він звернув на себе увагу учителя своїми незвичайними способностями та жаждою знання;

і учитель щиро заняв ся хлопцем, та навіть поза шкільними годинами учив його осібно і вижичував йому книжки. В зимі, по миропомазаню, трафіла ся йому нагода ходити до вечірної школи. А добути ним у ній відомости були дуже гарні. Його письмо було незвичайно гарне, стиль легесенький і бездаганний, а особливо був сильний в рахунках. Пер Амундсен крім сего мав незвичайний хист до складання веселих сьпіванок, які декламував сам; одна із них — невинний льокальний марш — вийшла навіть друком і її продавано по улицах міста по два шілінги за листок. Декілька із його сьпіванок кінчили ся рефреном „Валлера“ і від того він дістав прізвисько „Гайваллера“. У товаристві — сама веселість, а притім товариський та добродушний, тому і не дивниця, що мав численних приятелів. Літом, від кількох уже років працював при пилі в гумлевіцькім тартаку, та як робітник, був середньої вартости. У зимі, займав місце рахмістра по менчих склепниках міста і в сей спосіб заробляв досить гарний гріш. Маючи двацять літ, оженив ся і в пять літ опісля був батьком трох діточок у веселім, достатнім домику. Незвичайну вагу клав на читанє; сам передплачував декілька часописей, пильно прочитував книжки з бібліотеки в робітницькім товаристві і досить докладно знав про всі важніші питання дня.

І надійшов рік, у якому відбувають ся вибори до стортінгу; також і Лянгестранд мав післати туди свого заступника. І тоді то зробив Пер Амундсен цюбь такого, що страшно піметило ся на цілім його житю. Тоді то власне над цілою Норвегією зависла грізна політична туча. До сеї пори уважавсь Лянгестранд як вір порядности, консервативної льоальности. І нараз мійське робітничє товариство збунтовало ся, і поставило свою лісту виборців, на якій не було ані бурмістра, ані конзуля Даля, ані властителя фабрики, Оскара Андресена, ані навіть попа Карльсена. А Пер Амундсен був членом комітету, що укладав лісту виборців.

Слідуючого дня покликано його до контори шефа. Оскар Андресен був страшно лютий, що аж слова ставали йому окунем у горлі і скрипіли. Ти був там, в долині, в робітницькім товаристві — так?

„Так — мене вибрано — а опісля —“

„Досить! — Але я, я — до сто тисяч чортів! — я вам покажу, що я не стерплю у себе ніяких соціалістичних різнунів і вільнодумних Гайваллерів! — розумно? Забирай ся! — і він гримнув кулаком об стіл — марш!“

Сего самого вечора Пер Амундсен опинив ся в арешті для піяків, в ратуші. І з часом, поволи, найліпші його річи почали постійно мандрувати до мійського заставничого уряду.

Одного вечора у місяці марті, отсеї строгої зими, сидів Пер Амундсен в шинку, у Бертеля Таллеберга і сьпівав одну із своїх сьпіванок, глумлячись над своєю бідю.

Пер Амундсен від півчверта року, від коли Оскар Андресен прогнав його із своєї фабрики, вів нещасне життя. Ніодин з иньших фабрикантів міста не хотів дати йому роботи; в публичній опінії він став нап'ятованим чоловіком, як ворохобник, масон, такий, що скорим кроком йде до загибелі. Та й се послідне з кождим днем, можна було що раз певніше сказати: він пив, де лиш до сего лучила ся нагода. Котив ся і котив ся чим раз низше у діл, а не мав на стільки сиди волі, щоб сій їзді у пропасть рішучо спротивити ся. В ряди-годи

він пробував запанувати над собою; раз навіть йому поталанило так запанувати над собою. що цілісенький тиждень не мав алкоголю в устах. Але потім пішло опять усе по старому. І не одну неділю він прокрадав ся заулками міста, щоб потім вечером вернути п'яним домів; а тоді він став сварливий або сентиментальний, залежно від того, чи його жінка починала сварити ся чи плакати. У його помешканю — коли ввагалі низеньку, повну бруду кімнату у пивниці можна звати мешканєм — була одна, страшна нужда. Жінка, як могла, заробляла пранєм і шитвом. Однак нужденні шілінги, які в поті чола їй приходили, зовсім не вистарчали навіть на покритє найконечніших потреб; а з гроша, який принагідно деколи вдало ся заробити її чоловікови, з правила, найбільша пайка діставала ся властителем коршем. Пісні він все ще складав, однак послідними часами самі насмішліві, і сьпівав їх всякому, хто лиш мав охоту за отсю втіху заплатити йому шклянкою пива або горівки.

А таке лучало ся що вечора і що вечора він сьпівав пісні в корпмі Бертеля Таллеберга. І днесь він сидів там на лаві, поміж двома вікнами, а довкола круглого стола поволи кругом нього зібрало ся товариство з яких десяти осіб: старий, широкоплечий гандляр дровами, декілька моряків і кількох робітників з міста.

„Ха, ха, ха!“ — реготали ся усі хором, коли Пер Амундсен скінчив свою пісеньку. — „Так, так, ти не даром називаєш ся Гайваллер! — веселіший пісень я ніде не здибав“, сказав швець Павльсен.

„Веселі, чи так? — відповів Пер Амундсен, — мені видить ся, що так! — так веселі, що колиб ви їх зрозуміли — чого не потрафите — то всім вам відразу бризнули-б сльози з очей від тих веселощів.“

„Ха, ха! — Ха, ха! — заготовили ся знова усі хором.

„До сто чортів! Пити щонебудь! — одинацять горівок і три фляшки пива!“ — закликавав гандляр дровами. Жадане принесено. „А тепер пиймо; на здоров'є!“

„Певно, певно!“ кричав Пер Амундсен, „лиш сьміло за діло — ликнім усе, що лиш дасть ся, пиво і горівку, і голод і неправду, і злодійства і гумлевіцький тартак, і Оскара Андресена та його лайдацтва!“ — Винито горівку. — „А по сім може таке прийти, а іменно завітрішнього дня, хлопці, що ми усьо то вернемо; а тоді — Господи помилуй! — доперва буде смороду на увесь Лянгестранд та околицю, що велике паньство буде мусіло затикати свої носи хуточками! — Але днесь нас се нехай не обходить. днесь пиймо і веселім ся, а завітрішнім не журім ся! — На здоров'є!“ — І шклянка пива помандрувала туди, куди перед хвилиною пішла горівка.

„А чи ви знаєте, що то за цяця є революція? — но, то послухайте: се є тоді, коли велике паньство зійде на драбів і дістане болі в животі!“

„Ха, ха, ха! — Го, го, го!“

(Дальше буде).

Хто не уміє говорити по англійськи

а хотів би мати доброго помічника до науки, чехай купити собі

Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Сторін 256. Тисяда оправа. Ціна 60 центів. Гроші висилать іраз в заможнені, через моні-ордер або поштовыми марками.

Заволяти у:

Andrew Sawka, P. O. Box 44, Jersey City, N. J.

Веселий кутик.

В школі на годині релігії.

Катехит (до ученика): Як довго жив Адам в раю?

Учень (облизуючись): Аж... аж як дозріли яблука!

Досвідчений.

— Як мені жінщина говорить, що мене любить, то я дістаю сейчас коло портмоне-ти ласкоти.

На провінції у голяра.

Гість: Чи ваша бритва остра?

Голяр: Ой ні, борони Боже: Сідайте, пане, без страху! Нема чого боятися!

Катехізмове питань.

У нас:

— 3 чого складається чоловік?

— 3 душі й тіла.

В Росії:

— 3 чого складається чоловік?

— 3 душі, тіла й паспорту.

— А.: Я від року жонатий, а доперва ні перший раз з жінкою посварився.

— Б.: Чиж се можливо?

— А.: А так, бо через цілий рік ми до себе й словечка не промовили.

Відважний.

Літом 1908 р. написав гр. Лев Толстой пам'ятне письмо п. н.: „Не могу молчать“.

Коли о сім довідався цар, мав сказати:

— Но, но, хотілиб ми се бачити!

— Він: Моя дороженька! Я ніяк не можу зрозуміти цього, чому ти так гніваєшся на мене за се, що я раз поцілував покоївку!

— Вона: Як не можеш? Маюж на се мовчати?

— Він: Тиж прецінь кажеш, що тебе завсідги тішить се, коли мені що смакує.

— Що се за нездара, що стоїть коло печі?

— Се моя дочка.

— Ах! яка мила дитина.

— „Іване, чого ти так беш свою жінку?“ — казав сьвященник до свого сусіда, який що йно вибив свою жінку, мазурку родом.

— „Та прошу єгомостя, я її так на руське вчу“ — відповів Іван.

— Ох, не витерплю вже з моїм чоловіком!

— Чи не беш тебе?

— Ні, я його бю.

— Бють тебе родичі?

— Ой бють!

— А хто, чи батько, чи мати?

— Котре час має.

— Не розумію, як ти можеш спокійно спати, маючи так багато довгів?

— Проста річ, не думаю о їх сплаті.

— Скажіть мені, добрий чоловіче, чи добре я їду у Трохимівку?

— Я не є жаден добрий чоловік, я їм у тім селі.

Дешевим коштом.

Два товариші молодих літ зійшлися по 30 роках і стали нарікати на долю.

— Безвинно мені подагра докучає — каже один; правда сам собі винен, за молодувива багатого і доброго вина.

— Знаєш — каже другий — я розумніше робив як ти; я пив горівку і пиво і остаточно дійшов до тих самих результатів дешевим коштом.

В коршмі.

— Мошку, що то таке вибори?

— Вибори, видиш, то такий ярмарок, де пани торгують ковбасами та дриглами, а мужики голосами.

— А чогож ти все туди їдеш?

— А я даю панови ковбаси, дриглі та горівку а беру село. Се найліпший гешефт.

Довший день.

Учитель: Кілько годин має доба?

Учень: Двадцять п'ять.

Учитель: Що ти говориш?

Учень: Таж ви, пане професор, самі вчора сказали, що день вже о цілу годину довший.

— Що ти кажеш жінці, як так пізно що дня вертаєш?

— Кажу їй красенько: добрий вечер!

— І нічого більше?

— Проче вона сама договорию.

— Котра година?

— Дев'ять.

— Мій годинник щось став.

— Накрути!

— Колиж ключик загубив. Може твій здасться?

— Зараз тобі дам, тільки з пуляреса вийму.

— Но, як так вже трудишся, то за одним заходом позич мені 10 корон.

Батько і син.

— Учи ся, синоньку, не лінуй ся і не тужи за родичами, а я тобі небавом напишу довгий лист.

— Добре, тату, але пишіть на переказі поштовим.

— Тиждень по наших шлюбів, а ти вже над ранком приходиш до дому?

— Я, любя жіночко, хотів тобі сказати добрий день.

— Як вам живе ся на селі?

— Добре!

— Щож робите?

— От сяду в саду, возиму гарну наукову книжку і — сплю.

— Від чого походить вираз довг?

— Від того, що його найчастіше довго не віддає ся.

Добрий годинник.

— Як ви знаєте, о котрій годині ваш муж вертає з коршми, коли не маєте годинника?

— Перед півночю, прошу ласки пана, іде, тримаючи ся стінці, а по півночі звичайно приходять рачки.

В суді.

Назвав мене ослон, дурнем, баранячою головою; можу потвердити присягою, що то все правда.

Судія: — Як виглядав той злодій?

Свідок: — Такий високий, а худий як тика, от! подібний до пана судді!

— Чи обжалований, коли був сам, мав привичку свистати?

Свідок: — Не знаю, бо я ніколи з ним не був, як він був сам.

Два приятелі підозрілої вартости стрічаються по довгій часі в каварни.

— Що чувати, чоловіче, копу літ не бачилисьмо ся, що ти робиш?

— Гм — каже другий нахилившись до уха першого — зовсім добре, я отворив банковий дім...

— Ти? Банковий дім, а то як?

— Витрихом...

Оден довжник, конаючи, говорив до свого лікаря:

— Ах, коби то я міг бодай так довго жити, доки не поплачу довгів.

— А, то ви хотіли би вічно жити — відповів лікар.

Зрадила ся.

— Кілько, пані маєте літ?

— Я! 23.

— А ваша молодша сестра?

— 26!

Один професор, славний з розсіяности, запитав ученика, що робить його батько.

— Як то — відповів учень — чи пан професор забули, що мій батько вже від року не живе?

— Ах, правда — сказав розсіяний — то є, я хотів запитати, чи твій батько завсідги ще не живе.

Гість: Отже ти і твій брат є близняками?

Хлопець: На жаль так!

Гість: Чому на жаль?

Хлопець: Бо батько не може полапати ся, котрий з нас завинив — і все обох разом беш.

Також хороба.

— Гляди на того чоловіка; лікарі вже кілька разів його відступили.

— Що ж йому було?

— Нічо не платить їм.

Ціни і правила оголошень в „Свободі“.

1) ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕННЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кожний раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ, як: мітинги брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно оден раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГОЛОШЕННЯ ПРЕДСТАВЛЕНЬ ТЕАТРАЛЬНИХ І БАЛІВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАНЕ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і иньші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошене адреси 25 цнт.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цілости. В противнім разі оголошене безслідно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошення можна прислати також поштовими марками.

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якому воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази опущення, викине ся оголошене несовісної фірми; крім сего редакція доложить всіх старань, щоб опущення потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошене, не подаючи причини.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцяють в оголошенню.

8) В оголошенню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошене.

МИХАЙЛО УГОРЧАН,
руський характеризатор

виписує різні українські і иньші ко-
стюми на представлення і характеризує
по низьких цінах. Замовлення приймає
найменше на 8 днів перед представ-
ленем.

641 E. 11-th St., 2nd floor,

New York.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвиплата і нерозділені зиски
\$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Проводить загальний банківський биз-
нес. Видає міжнародні моні ордери,
драфти і пересилає гроші до всіх ча-
стих світа. Позичає гроші на реаль-
ности. Депозити сего банку подвоїли
ся протягом останніх 5 літ і вино-
сять тепер окола \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму
Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

R. J. GLICK Агента аскура- ційний від огня.

Офіс знаходиться в WILLIAM McCONNEL
BUILDING
(15-30)

SHAMOKIN, PA.

Не потреба вкладати до банку грошей

бо в далеко ліпший спосіб обез-
печить Вашу старість і вивінує
діти поліса найбільшої на світі
компанії аскураційної

NEW YORK LIFE INSURANCE CO.

Пишіть по близшій інформації
на адресу:

Stephen Kostiw

64 Greene St., Jersey City, N. J.

Відповідне средство у відповіднім часі.

Неважкладучи ся спати почуває ся піла родина добре, однак слабкість часто приходять серед ночі. Дитина при міром сильно починає кашляти і з плачем звертає ся до матери, що її болить горло. Лучаєсь також, що хтось в родині серед ночі зістав захоплений невральгією, або астма не дає комусь спати, справляючи йому терпіння і він бореться о віддих. Так можуть минати цілі години, заки прийде лікар. В таких случаях Pain Expeller є неопівним средством.

Держіть сей лік під руками на случай потреби. Се є ковенциєю, щоби запобігти в наглих случаях, заки лікар зможе до вас прийти. Перестуджене не буде небезпечно в наслідках, если ужити скоро Pain Expeller. Сей лік можете купити в усіх аптеках по 25 і 50 центів бутелька. Стережіть ся підроблених ліків і зверніть увагу на отсю вінету. Правдивий Pain Expeller знаходиться лиш в таких упакованню

39—

F. Ad. Richter & Co.

215 Pearl St. 93 New York City

Ріхтера Congo-пілюльи усувають настранисть молудна.

\$25.00 * ШИФКАРТИ ДО КРАЮ * \$25.00

ВАЖНЕ! По причині конкуренції між лініями, можете від нас відіхати до Старого Краю на добрих кораблях через Роттердам, Бремен, Гамбург, які відлітають дая 25-го мая і 8-го червня.

Желаючи скористати в сеї нагоді, незай пришлють ватку 2 долари, щоби мож приготувати наперед місце. — За \$33.00 кожної суботи можете відіхати до Бремен, Гамбурга або Антверпін на експресових кораблях, ідутих 7 днів через воду.

Ми стараємо ся о вигоду пасажирів, як також і про їх клунки та нічліг.

По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до нас так, як до свого дому.

Жинучи по контрах приготуємо місця на шифах наперед і наш агент виходить по пасажирів на залізницю.

На всякі запити і поради даємо сейчас безплатну відповідь. Хто має замір іхати до Старого Краю, або спроводити кого до Америки, нехай удасть ся до нас, ми ручимо, що дістане добру услугу.

Шифкарти зі Старого Краю по 31 доларів!

Удавайте ся особисто або листовно до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

КНИЖКИ
КОТРИ МОЖНА ДІСТАТИ В ДРУКАРНІ
„СВОБОДИ“:

Ангел та пустельник	15
Америка	15
Бери та читай	30
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Дещо про звірять	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до свідомости	10
Емігрант	15
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Мисогосудальний народ	20
Нарсний рух австро-угорських Русинів	15
О підземних скарбах	25
Оповідання про заздрих богів	10
Про лутро землі	25
Покуса	10
Про кенець світа	15
Розсва Поляка з Русиним	10
Релігійні віровання	20
Русько англійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степні люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого жне	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15

ДРУКИ

Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Помяник за померших	10
Папері листові з вінетами, оден	2

ДАРОМІ ДІЛЯ МУЖЧИЙ І ЖЕНЩИНАМ.

Самаританська Саваторія в Детроїт, Міч. пропонує інтересну жертву. Кождий мужчина чи жєнщина без огляду на вік можуть дістати на спробунок найліпші наші ліки без ніяких ві свого боку коштів. Навіть почту ви оплачуємо самі. Надісланий лік ви можете пробувати на саміт у своїм власнім домі, а ви проба не буде вас коштувати ані цента. Щонебудь вам долягає, пишіть по лік. Слабосильні та підпавші мужчини; анеохочені, перепрацьовані — мужчини недужі задля алик припечок; мужчини і жєнщини, терплячі на гостець (ревматизм), заважає крові, гемороїди, нирки, міхур або печінка; мужчини і жінки, що стратили апетит або такі, що терплять в наслідок тайних недуг — всі такі мужчини і жєнщини повинні до нас написати по безплатну спробу лічення. Ми маємо таку методу, що вилічимо вас у вашій власній домі, хочби і на тисячу миль від нас, зовсім так, якби ви явили ся на оглядині особисто.

Пишіть ще нині задля вашого власного добра. Тямте, що як тільки напишете сейчас і покличете ся на огсю часопясе, дістанете даром пробний лік, діягнєзу і нашу книжку. Ми маємо санагорію, одиноку в своїм роді в цілих Злуч. Державах, і ви можете пробувати наші ліки на наш кошт. Пишіть на адресу:

The Samaritan Supply Co.,
175 Michigan Ave.,
Detroit, Mich.

30-доларову велику машину
(Ф О Н О Г Р А Ф).

даємо на виплат так, що при закупні ждаємо 10 доларів, а оставші 20 доларів можна сплачувати по 2 долари місячно. За фонограф гарантуємо на 3 роки. Нові українські подвійні 10-цалеві рекорди лиш ми продаємо по ціні 65 цент. На виплат даємо також музичні інструменти, агарки, бритви і т. п. річі.

Цінник госилаємо даром. 1821

GLOBE RECORD and SUPPLY CO.,
129 E. 7th ST. NEW YORK, N. Y.

Позір Братства!

Роблю всі братські і інші найліпше і найкраще, а найліпшого матеріалу за дуже приступні ціни і за роботу гарантую. Продаю книжки і на жадана пославлю цілими.

Бсєм довголітнім членом Р. Н. Союзу. Проч в чужини; удавайте ся до свго! Мій адрес:

STEFAN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Російськo-Американська Лівія

одинока лівія без пересідання між Росією і Америкою.

8 і пів дня до — 41 і пів дня до Лібауи
Роттердаму

III класа \$31.00 III класа \$35.00
II класа \$24.00 II класа \$27.00
I класа \$22.00 I класа \$22.00

Пароходи з Нью Йорку: „Бірма“ 13-го мая, „Курс“ 27-го мая, „Літуанія“ 10-го червня.

По більшій подробці просить ся звертати до наших агентів або до головного заступництва:

A. E. JOHNSON & CO.
27 Broadway New York, N. Y.

Желізнничий годинник

для мужчин і жінок, накручує ся без ключика, поєднуваний з гваранцією на 20 літ. подвійні кувети красно виріваї. Ходить без уловно точно на спеціально зроблені для людей, котрі роблять при желізнничі, і гварантує ся на 20 літ. Не звичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кождо адресу на посилатом (C. O. D.) \$5.75 і за зворот пересилки, в тем привілеєм, що кождий може його оглянути, і сев ему не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у вишого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом поволоочений ланцюшок в даруємсом — додає ся даром до кожного годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Петро Ярема

русський погребник

вишпачає керці на весіля, хрестині і всім другім забавам.

115 Ave. A, NEW YORK, N. Y.
(між 7-юю а 8-юю ул.)

Телефон: Orchard 2568. 5—

Руські Пісесборги! ЧИ ВИ ЗНАЕТЕ

ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Стараетесь пізнати та пізнати скільки грошів оццдності в стейтовім Банку на розі ул. Carson-а і 14-ої. Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші оццдності. У нас складають ся гроші чернові, братські, сирітські і пн. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє вніт стейтових контролєрів.

Продаємо **Корабельні Карти** на найліпші лінії, а гроші до краю висилаємо по почтовім курсі

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, Pittsburg, Pa.

В. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас.
Од. Бучак, ур. банк.

METALLIC HEELS AND COUNTERS

Металові обцасы і запятки

Для майнерів, каменярів, фармерів і всіх, що роблять при тяжкій роботі

Легкі і не трудні до прикріплення. Видаток зберігати Вам кількохразно, бо перетривають роботи. Кождий швець Вам їх наложити або дістанете їх wraz з чоботами у вишого купця

Пишіть по книжочку в котрої довідается більше.

UNITED SHOE MASHINERY CO.
Boston, Mass.

Найвисше забезпечене \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дуриити ся агентам крикливою і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, чим він ручить і де його варука? Відвчальний Агент і банкір складає варуку в державну касу. Зани повірите кому свій гріш, чи то до переховання, чи переслання до старого краю, посеред, переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я зложив в державній касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛАРИВ.** як варуку для вас

Тому тямте, що треба уникати непевних банкірів. До наших послуг є старий, оцтний Агент, який вислає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифкарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновласти та поладжує військві справи, а усе те робить **дешево, совісно і точно.**

Пишіть по подробці курсу і ціни шифкарт. Відповідаю відвотною поштою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York. 23-43

Найвисше забезпечене \$100,000.00

Лічу лишенє мужчин!

Спеціальні і заразливі слабості мужчин.

Чи Ви єсте діткнені якою спеціальною слабостію і чи хочете віддати ся під опіку довіреного лікаря?

Занечищенє крові; скірні висипки; болі в реті, горлі і на язиці.

Чи Вам випадає волосє? Чи чути Вам в уст і чи маєте неприємний віддих? Чи болять Вам зуби або ясна? Чи маєте біль голови або якісь болі в нижній частях тіла? Я ручу Вам за знамениту опіку а по виспих случаях.

Недомагання мочеві; блуди молодости; запалєня; корчі і неправильності артерій.

Чи не допустившись Ви проступку проти прав здоровля і природи? Чи не відчуваете болю в хребті? Чи єсте замурені? Чи єсте надмірно нервові, ослаблені і чи не трагате енергії? Чи чуєтеся немичні, пригноблені і неспосібні виконувати Вагшу працю як попередно? — Приходіть до мене а Я Вам поможу вилчитесь.

Порада і оглядини безплатні.

УРЯДОВІ ГОДИНИ: Від 10-ої рано до 4-ої попол. і від 6-ої до 8-ої вечер. В неділі і свята від 10-ої рано до 1-ої попол.

Dr. G E A R Y
151 West 23-rd St., New York, N. Y.

Зголошуйте ся по опіку лікарську мусять явити ся особисто до оглядин, поваяк листовними порадами немжливо як слід лічати слабостей. Не пишіть до нас, але приходіть самі. 45-18

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
під покровом сьв. Арх. Михаїла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAN, PA.

Має онлад і виріб річей церковних як:

Фелони чорні від \$30—65.00
Ризи світлі від \$35, 40, 55, 60, 80 і висше
Стихари від \$6.00
Ручники, илитони, хоругви з образами від \$30.00 і в.
Чаші від \$20, 35, 40, 50 і висше
Ліхтари, Служєбники, Евангелія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

Цвїти на престолі до свчїчок по ріжній ціні.
Приймає ся замовлення на нові річі і до направи старі ризи.

ВИРОБЛЯЄ СЯ БІДЗНАКИ БРАТОКІ, ПАСИ і прочє.

Свчїтло церковне:

СВЧІЧКИ ВОСНОВІ (декоровані) з образками по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.

Свчїчки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.

Тройчї ручно декор. 5, 6, 50, 7, 9, 50 д. Угля до кадильницї 28 цнт.
Пачки (120 запалчів 24 цнт. Оливна гальон 1.10 дол.

Свчїчки воскові до надставляюваня 3 на фунт 22 цт.
„ 4 на ф. і 6 на фунт 22 „
Офіркі воскові 16 на ф. і 18 на фунт 22 „
Свчїчки стеаринові 16 „
„ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.

Свчїчки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.
Надїло 50 і 55 цнт. за фунт

Одинона вірчево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишколений друкарський персонал, посїдає найновіші машини, а також ріжнородні гарні черенки і принаром.

Виконує **всьні друкарські роботи** точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родимці, як тожє Відділ і члєни Р. Н. Союзу позиває в всяких друкарських роботах удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи.“

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ.

Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Сєли хто замовляє книжки на меншу суму, то належитість може присилати почтовими марками, а при більших замовленнях належить посилати гроші через почтовий або експресовий money-order. Адреса замовляючого мусять бути написана як найдокладніше. Мешкаючи по малих місцевостях повинні при замовлюваню книжок посилати по центів на рєдїстер, бо трапляєсь часто, що хтось другий з краєнів забере їм книжки з почти.

Замовлені книжки висилаємо відвотною поштою. Гроші належить присилати наперед, бо американська почта не приймає посилок за послїплатою. Для тих, що хотять зайнятись розпродажєю книжок, даємо значний опуст.

Замовлена належить висилати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.